

Tutu e táxnūu San Pablu iña ñá ñuú Roma

É kāká'án Pablu ni ñá ntákuinti'xe i, ña ntoo ñuú Roma

¹ Xu'u é Pablú u ne, ña kade tsiñu iña Jesúcrístú u. Tsi Xuva kō náki'i da'an ñā ko é víi u pustru ñá ne, tēe tsiñu ña ko é kā'an ntódo u tú'ūn e dóo va'á san nté koo nakáku ō, ² vata ō xe'é Xuva ko xū'u ña nte ntúvi di'na nta'a ña ka'an náa ña, ña é de vá'a tú'ūn e dóo va'á san ³ iña I'xá ña, Tó'o ko Jesúcrístu, ñá kanakākú kō. Dā káku ña ñuxiví a ne, tatá ví'i rei Davíi san kúvi ña, ⁴ ntá tsi i'xá mii Xuva ko ña vata ō ka'an Espíritú Sántú, ña e dóo va'á san. Dìvi ña né, dōó ntii iní ña, da xe ntóto ña dá xi'i ña.

⁵ Dìvi kuēnta iña ña é nī'í nti é víi nti pustru ña. Dōo vá'ā o dé ña nī nti e tēe tsiñu ña nti é kā'an ntódo nti tú'un iña ñá ni ñā'a, ña ntántoo da mí'i ká ñuu, vata koo é na kuinti'xe ña Xuva ko kuēnta iña ña. ⁶ Dìvi ntō dí, kana Xuva ko ntō é kuntik'in ntó Jesucristu. ⁷ Dukuān né, taxnūu u tú'ūn sa'á iña nto, un nti'i kuē'en dú'va nto e ntántoo nto ñuú Roma, tsi dóo ntio Xuva ko ntō né, kāna ña nto é kūvi nto iña ña. Xuva ko nī Tó'o ko Jesúcrístú ne, na nāxnūu viko ña nto. Na tā'xi ña é vā'á koo kuntōo nto.

Pablú ne, ncho ki'in ña kikoto ní'ni ña ñuú Roma

⁸ Di'na ne, nakué'e ú sintiá'vi nta'a Xuvā kó kuenta iña Jesúcrístu ni kuēnta iña nto, un nti'i kuē'en dú'va nto. Tsi dá vādá ka ne, ntáka'an ñá'a san iña nto tsi dóo vá'ā o ntákuinti'xe nto Xuva kō. ⁹ Kutuni Xúva kō tsí kanñ nimá ko kade tsiñu ú iña

ña, é kākā'an ntódo u tú'ūn va'á san iña I'xá ña. Ini ña tsí ña te kátee da'na u é kakaku nī'í u nto dá kakā'an ntá'ví u ni ñā. ¹⁰ Kaikán u nta'a Xuva kō tsí tē ntio ña ne, na tā'xi ña itsi é kíkoto ní'ni ú nto. ¹¹ Dóo ncho kiní u nto vata koo é xntiī ú nto é kūtuni vá'a nto iña Xuva ko, vata koo é na kuīnti'xe vá'a nto ña di. ¹² E ncho ka'án u ne, é nakīí nima tá'an kō, xé un xé un ō. Xntiī ú nto é na kuīnti'xe vá'a nto ne, xntii ntō kó di vata koo é na kuīnti'xe vá'a ká ko di.

¹³ Ntō'ó ta'an ko, ntio ko é na kūtuni nto tsí e dóo ki'in itō ncho kíkoto ní'ni ú nto. Ntá tsi neé nti'í tsi kakuvi da ti vata kuví ki'ín u. Ncho kí'in ú mi ntántoo nto vata koo é na nāni'í ko ña kúnaa nima í san, ña ñu'u ta'án nto, vatā o nāni'í ko nima ñá xio ñuú san di. ¹⁴ Xu'ú ne, vata te tanūu ú iña un ntíí ntíí ña'a san, kuān te ña e dóo tu've'í ne, kuān te ña e dóo ntá'ví di, kuān te ña e dóo ki'in inī í di ne, ō dóo tuntu ña. ¹⁵ Dukuān e dóo kantí'í iní ko é kí'in ú ñuú Romá di vata koo e kíkā'an ntódo ú ni ntō tú'ūn va'á san iña Xuva ko.

É kūvi vii tú'ūn va'á san

¹⁶ Ná tē neé kakuka'an nuú ko te kā'án u tú'ūn va'á san. Tsí di'vī é kūvi vii é nakākú Xuva ko da xōó ka ña'a, ña é kuīnti'xe i, di'na ña Israeé san ne, o kuān te ña túku tatá i di. ¹⁷ Tsi tú'ūn va'á san ne, kanañ'e'le ko nté koo ntuvá'a o ni Xuva kō: tsí da mii kuē'en tsi é na kuīnti'xe ko ñā. Tsi uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō: “Xoó ña'a, ña é ntūvá'a ni Xuva kō tsi kuīnti'xe i ña ne, ní'í ña ntuvi vā'á iña ña”, ka'an.

Nee iña é kuētsí ña'a san

¹⁸ E dúkūn kan vé'xi e dóo donchu'ví koo nto'o ña'a é kaxe'é Xuva ko kuēnta iña kuētsí ña kini ntáa san. Tsi da xé ña vá'a nima ñá ne, ntē ña da vá'a ña é kīnī ta'an ña nee iña é nuu é ntaā í iña Xuva ko. ¹⁹ Ini vá'a ña nee iña é kūvi kiní o iña Xuva ko,

tsí mii ñā xe'é ñā é kūtuni ñā. ²⁰ Ñā kúvi kīni o nté kaa Xuva kō, ntá tsi nté da de kú'vé Xuva ko ñūxivi san ne, kutuni ko tsi dóo ka'nu ñā. Kutuni ko tsí Xuva nti'xe ko ñā dá ini o un nti'i nuū i é de kú'vé ñā. Dukuān ne, xoxó kúvi ka'án i tē ñā ini i te ió Xuva kō. ²¹ Kuān té ini ñā é ió Xuva kō ne, ñā ni ntío ñā kunuu inī ñā ñā, ntē ñā ni ntio ñā naku'é'e ñā sintiá'vi nta'a ñā di. Dukuān né, eni ntu'u ñā dé kuení ñā da nēé ka nuu i é kīni kaa é ntē ñā váda mí kaidiá'vi. Vata tsi tē ñā té neé ini kue'en ñā. ²² Dotō tsi ntáka'an ñā e dóo kí'in inī ñā, ntá tsi dóo tuntu ñā. ²³ Ñā ni ntío ñā kunuu inī ñā Xuva kō, ñā é kántíto ntii dañu ntūvi ne, ínū inī ñā nuu i é de vá'a mii ñā. Ntāvá'a naā ñā ñā'a, ñā ntáte'u kúñu i tē xi'í, nī láa, kīti ntaíko sán di, ni kīti é ngimi dí'in i, ni kōo san di. Dīvi tī ntáde ñā xuva ñā.

²⁴ Dukuān ne, ñā ni íde ká Xuva ko ñā kuēnta vata koo é na vīi mii ñā dá nēé ka nuu i é kīni kaa é ncho vií ñā. Ntaxé'e ñā doka'an tá'an ñā. ²⁵ Náa ī é nantuku ñā nēe é nuu é ntaā i iña Xuva kó ne, ntánantuku ñā dovete. Kudii núu i é de vá'a Xuva kō san ntainúu ini ñā ne, ntá tsi ñā te ntainúu ini ñā mii ñā é de vá'a san, tsí mii ñā é ntio é kada ka'nu o ñā ntii dañu ntūvi. Kuan tsi koo na kōo.

²⁶ Dukuān né, tsoo mii Xuva ko ñā é na vīi mii ñā da nēé ka nuu i é kīni kaa é ntio ñā. Un tsi nté ñadī'í san ntánatsoo mii ñā xī ñā ne, da ntaíntóo ni'i ñā ñadī'i ni'i ñā. ²⁷ Kuan tsī o ntáde ñatíí san di, e ntánatsoo mii ñā ñadī'í ñā ne, da ntáde ñā kuétsi ni ñatíí ni'i ñā. Ntē ñā ntákuka'an nuu ñā e ntáde ñā é kini kaa san ni tā'an ñā. Kuétsi mii ñā te kaxé'e Xuva ko ñā é ntō'o ñā, da xe dóo kinī o ntáde ñā.

²⁸ Dā xé ñā ni ntio ñā'á san kutuni ñā xoo é Xuva kō ne, tsoo mii Xuva ko ñā é na vīi ka ñā da nēé ka nuu i é kīni kaa e táva dikí mii ñā. ²⁹ Un tsi ñu'u tsitū nima ñā é un nti'i nuū i é kīni kaa: Ntákidí ni'i ñā

tuku ñadĩ'i, ña é ña te ñádĩ'i míi ñā. Ntáde xení ña ni tā'an ña. Dōo ntákuinima ña iña ta'an ña. Ntáde ña é un ntĩ'i nuū i é kīni kaá di. Dōo ntákune'u iní ni tā'an ña. Ntaé'ní ta'an ña. Ntánāa núu ña ni tā'an ña. Ntaéni ntā'ví ña ta'an ña. Ntántukū nuu iní ña é un ntĩ'i nuū i é kīni kaa. Ntáde vete ña ni tā'an ña. ³⁰ Ntáka'an kīni ña iña ta'an ña. Nā ntīo kue'en tsí ña Xuva kō. Dōo xení ña. Dōo na'nu ncho víi ña. Dōo ntáde na'nu ña nuu ña'á san. Ntántukū nuu iní ña é vii ña é kīni kaa san. Nā ntákuinti'xe ká ña é ntáka'an úva ña ni di'i ñā. ³¹ Nā ntīo ña kini ña é vā'a. Nā ntáde ntaa ña é ntáka'an ña. Nā ntákuinima ña nté uun ña'a. Nā ĩni ña é kāda ka'nu iní ña ni tā'an ña. Nā ntántunta'ví iní ta'an ña. ³² Nā kuān ntāa sán ne, iní ña tsí kaka'an Xúva ko te xōo ñá'a é kuān ó kade ña ne, ní'i ñā doxi'í san. Tsí kuān té iní ñā ne, ña ntáde ña kuenta. Kuan tsí o ntáde ña ne, dōo diní ña te kuan tsí o ntáde ta'an ña di.

2

Kade ku've Xuva kō nee iña é nuu é ntaā i

¹ Divīn é kaxntēkún kū'vén ta'an o ne, ñá ku kā'an te ña tuvi kuétsi o divīn di. Tsí da nēé ka nuu i é kaxntēkún kū'vén ta'an o ne, kaxntēkún kū'vén miin kúñu ō di, tsí divīn ne, dadii tsi kaden vatā ó de ñā di. ² Ini o tsí Xuva kō ne, kaxntēkú ku've ñá nee é nuu é ntaā i iña ña é kuān ó kade san. ³ Divīn é kaxntēkún kū'vén ta'an o ne, ¿dadii xntu ku kuān ó den ni ñā'a, ña é iō kuetsí i san? ¿Vá ñā ntu ní'i o é ntō'o o é ta'xi Xuva kō, kuiní o? ⁴ ¿Nté kui kanantiin ni'nin ntun e dōo vá'a o de Xuva ko ni ō? ¿Vá ñā ntu ní'i o é ntō'o o, tsi dōo ka'nu iní Xuva ko, te kuīni o? Dōo vá'a o de nti'xe Xuva ko ni kō. Dukuān é ntio ña é natū'vi ko kuétsi ko ntā'a ña. ⁵ Ntá tsi divīn né, dōó do'ōn. Nā ntīo o é ntiko kōón nta'a Xuva kō. Kadā'vin kuétsi miin kúñu ō

é káteen vá'an é ntō'o o san é ni'i o tē xee ntúvi é ta'xi Xuva kō é nto'o kō. Da kidáā ne, kutuni ko tsi dóo vá'ā o xntéku kū'vé Xuva ko iña kó ⁶ tē nakene ntódo ña kō, xe un xé un ō, nee iña é idé ō. ⁷ Iō ña ne, ntáxio ntii ña é vii ñá nuu i é vā'a. Ntántukū nuu iní ña é kā'an vá'a Xuva ko iña ña ne, ntántukū nuu iní ña nté koo ni'i ñá ntuvi vā'á iña ña é ña ntí'i. Ña sá'á ne, kué'e Xuva ko ntuvi vā'á iña ña ntii dañu ntúvi. ⁸ Ntá tsi iō ñá'a, ña é da mii tsí e ntádē kuení i iña mii í ne, ñá ntío ña kuinti'xe ña é nuu é ntaā i, tsí ncho vii ña é kīni kaa san. Kudiin Xúva ko ni ñā ne, kué'e ña ñā é ntō'o ña. ⁹ Un ntíí ntíí ña'a, ña e ntáde é kīni kaa sán ne, un vá'a tsi nto'o ña kídaā, un vá'a tsi nantí'i ña iní ña, di'na ña Israeé san ne, da kidáā ne, ña é tūku tatá i sán di. ¹⁰ Ntá tsi un ntíí ntíí ña'a, ña e ntáde é vā'á san ne, kué'e Xuva ko ñā e dóo va'á iña ña. Ká'an Xuva kō tsi dóo va'á ña ne, kué'e ña é vā'á koo kuntōo ña di, di'na ña Israeé san ne, da kidáā né, ña nguii sán di.

¹¹ Kuenta iña Xuva kó ne, nté uun xuvi uun nínu ō, tsi kuédadíí ntí'i tsō. ¹² Un ntíí ntíí ña'a, ña e ñá ini lei Muíseé san ne, kūnaá ña te iō kuetsí ña. Ntá tsi ña kué'e Xuva ko ña é nto'o ña vatā ó kaka'án lei san, tsí ña ntáduku ntée ña lei tsíkan. Ña é ntoo ni'í lei san ne, xntékú kū'vé Xuva ko ña vatā ó kaka'án lei san. ¹³ Ñá tē ña e ntátekú tsi i lei san é vā'á ña nuu Xuva ko, tsí tē ntáde ntaa ña é kākā'an. ¹⁴ Ntá tsi ña tuku tatá i sán, kuān té ña ini ñá lei san ne, ntáde ntaa ña dikí tsi mii ña vatā ó kaka'án lei san ne, vata tsi te iō lei iña ña. ¹⁵ Ntá tsi tē kade ña é vā'á ne, dito tsí nuu lei san nima ña. Dikí míi ña ini te vá'ā ó kade ña ne, ō ña vá'ā ó de ña. ¹⁶ Kuān koo kuvi te xee ntúvi é xntékú kū'vé Xuva ko kuēnta iña Jesúcristu núu i é ñu'u xū'ú nima ñá'a san, vatā ó kaka'an tú'ūn va'a é kākā'an ntódo ú san.

Ña Israeé san nī lei Muísee

¹⁷ Dīvīn é kākā'an tsí ña Israeén ne, tuvin ni'in lei Muísee san ne, dōo ka'nun kuini o é inin Xúva kō di. ¹⁸ Dōo ínín nee é ntio Xuva kō é vīi o. Dōo ínín nee iña é dií ka va'a é vīi o, tsi dōo tu've o leí san. ¹⁹ Dōo ínín nté koo nañē'en ñá kuāá san itsi, nté koo naxī'ín nuun nuu ña'a, ña ntántoo mí iñi nēé san, kuini o. ²⁰ Dōo ínín nté koo nañē'en ñá tuntú san, nté koo nakuā'an i'xa ikín san é ña te neé ini, kuini o. O te dā xé tuvin ni'in leí san ne, dōo ki'in iní ó, dōo ínín nee iña é nuu é ntaā i, kuini o. ²¹ Dīvīn é kanakuā'an ta'an o ne, ¿nté kui ña kánakua'an miin ntūn kúñu o kuan? Dīvīn é kākā'an ntódon é ña ku dú'u o ne, ¿nté kui miin ntūn ne, kadú'un? ²² Dīvīn é kākā'an é ña vií o é kini kaa ni ñadī'i ñá'a sán ne, ¿nté kui miin kūn né, kuān ó kaden? Dīvīn é ña ntío kue'en tsí o santu e ntúvá'a nāá san ne, ¿nté kui kaidon dú'un ntun é ā'ví i é ió ini ukún i kán kuan? ²³ Dīvīn né, dōo ka'nu kaden é ínín leí san, ntá tsi kaidon ntítan Xuva kō, tsí ña káden ntaan é kākā'an ña. ²⁴ Nuu é ntaā i é ūve na'a kaka'an tú'un Xuva kō é divi kuetsí o e ntáka'an kīni ña tuku tatá i san iña Xuva ko.

²⁵ Te káden ntaan leí san ne, kainuu á'vi nti'xe é tē'nte kúñu é ixi ó vata koo é dító na'a i é kádukun ntéen Xuva kō. Ntá tsi tē ña káden ntaan leí san ne, é ntaā í te tē'nte. ²⁶ Tē ña tuku tatá i san kada ntaá ña vata tsí ó kaka'án leí san ne, kuān té ña ni té'nte kúñu é ixi ñá ne, kuédadii tsi ña ni ñā é te'nte é ixi í san kuenta iña Xuva ko. ²⁷ Kidáā ne, ña é káde ntaá leí san ne, kuān té ña ni té'nte ñá ne, xntékú ku've ñá o, tsí ña káden ntaan, kuān te ínín leí san, kuān te té'nte kúñu é ixi o. ²⁸ Tsí uun ña'a, ña é ña Israeé ntí'xe ne, ñá te da mii tsi atā í san é kuntéé na'a i, ²⁹ tsí na kuntéé na'a i nima ñá san di. Kuān te káde ña é un nti'i vatā ó kaka'án leí san ne, ntá tsi te vā'á

nima ñá ne, ðivī é nuu á'vi iña Xuva ko. Ña te ñá'a san ká'an ña te dóo va'á ña, tsí mii Xuva ko ká'an ñá tē dóo va'á nti'xe ña.

3

¹ Te kuān ó ne, ¿vá ñā ntu te vá'a ō é vīi o ñá Israeé san? ¿Vá ñā ntu te kaidiá'vi é tē'nté kúñū é īxi ko? ² ¿Mí'i ntū é ña'a? Tsi dóo titín nuu i é kaidiá'vi. É kuvi ūun ne: xtūví Xuva ko tū'ún ña nta'a ña Israeé san é na kuntoo ni'i ñā. ³ Ntá tsi te iō ña é xtuvī mii ña é kakuinti'xe ña Xuva kō ne, ¿vá dukuan ntū é xtuvī mii Xuva ko é kāda ntaa ña é kāka'an ña? ⁴ ¡Ñā'á ni san! tsí Xuva kō né, da mīi é kakuntaa ntí'i é kāka'an ñá, kuān té un ntií ntī ña'a sán ne, dōó vete ñā. Tsí vatā ó uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō:

Kūtuni ñá'a san tsí nuu é ntaā i é kāka'an.
Kuvi vīín te xntékú ku'vē ñá o,
ka'an.

⁵ Ntá tsi tē dií dií ka kutuni ñá'a san tsi dóo va'á kue'en Xúva ko te kinī ña tsí xo'ō né, dóo kini ntáa ō ne, ¿nté ntu koo ka'an o? ¿Vá kā'an ntú o tsí ña vá'ā ó de Xuva ko te kata'xi ña kō é nto'o ko kuēnta iña kuétsi kō? (Kaka'án u vatā o dá doto tsí ntáka'an ñá'a san.) ⁶ ¡Ñā'á ni san! tsí tē dí Xuva ko kini kaa ña ne, ¿nté ntu koo xntékú ku'vē ñá ñuxiví san? ⁷ Tē dí dovete é kāka'án u sa kade i é nāxi'í nuu ka'nu é nuu é ntaā i iña Xuva kó ne, ¿nté kui kaka'an kú ña é iō kuetsí ko kuan? ⁸ ¿ō dií ka ntu vá'ā o é vīi u é kīni kaa san vata koo é na kī'xi é vā'á san? Tsí iō ñá ne, kudii dovete ntáka'an ña é kuān ó kanakuā'a nti. Ntá tsi ña kuān ntáa sán ne, vá'ā ó te nī'i ña é nto'o ña nta'a Xuva kō é kuān ó ntáka'an ña.

Un nti'i o iō kuetsí kō

9 ¿Nté ntu koo ka'an ó kuan? ¿Va díí ka ntu va'á ña Israeé san é ña nguiñ sán, te kuinī nto? ¡Ñā'á ni san! Tsi nte dí'na nañé'e nti e kuédadñ nti'i tsō é iō kuetsí ko, kuān té ña Israeé ó, kuān té tuku tatá kō.

10 Tsí uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō:

¡Nté uun xoxo káde i é vā'a!

11 Nté uun xoo é nuu ñi'i i é vā'a.

Nté ña xoxó kanantuku i Xuva kō.

12 Un nti'i ñā ntá dita ña itsi mii ñā.

Un nti'i ñā natívi ña nima ña.

¡Nté uun ña té kade ña é vā'a!

13 Ini dukun ñá ne, vata kaa ñañā é kántii ntaa.

Xaa ña ne, dovéte kakā'an.

Ññi xu'u ñā ne, xi'i ntídí koó san.

14 Ññu'u tsitu xū'u ña tú'ūn e dóo kini kaa.

15 Xtun dí'ñ ña ne, koó dā ntañu kantaa é kātí niñi ñā'á san.

16 Dā mí'i ka ntaika ña ne, ntádē xení ña ni ñā'a san, ntánantō'o ña ña dí.

17 Ñá ini ña é vā'á koo kuntoo ña ni tā'an ña.

18 Ñā ntaú'vī kue'en ñá Xuva kō, ka'an.

19 Vī'a vé ne, ini o tsí da nēé ka nuu i é kākā'án leí san ne, iña ñā e ntáduku ntée i. Tsí tuví leí san vata koo é da kanñ ññuxiví san kó'xo nteē ñá kuenta iña Xuva ko, é xoxo kuvi ká'an i é ña tuví kuétsi i. 20 Tsí nté uun o ña kuvi ntuvá'a o ni Xuva ko te káda ntaa o é kākā'án leí san. Tsí leí san ne, da ti tsi é kūtuni ko é iō kuetsí kō.

Ntuvá'a o ni Xuva ko te kuinti'xe ko ñā

21 Vevíí ne, é nañé'e Xuva ko kō nté koo ntuvá'a o ni ñā ne, ntá tsi ña te kuénta iñá leí san. Tsí leí san ni tū'un é ká'an ntódo ña ka'án naa Xuva ko kídañ ne, ntada ntaa 22 tsí ntuvá'a o ni Xuva kō, un ntíí ntíí o, te kuinti'xe ko Jesūcristú san. Kuédadñ

tsi kade ña ni kō, xe un xé un ō, ²³ tsi un ntíí ntíí o ntáde o kuétsi. Xoxó kuvi xee tá'an i e dóo va'a é ió iña Xuva ko. ²⁴ Ntá tsi dóo vá'ā o dé Xuva ko ni kō, tsi tá'xi ña doméni é ntuvá'a o ni ñā. Tsi nakáku ña ko kuétsi ko kuēnta iña Jesúcristu. ²⁵ Tsi Xuva kō né, taxnūu ña Jesucristu é kāti ña niñi ñá vata koo e ntá'vi ñā kuétsi kō. Kade ka'nu iní Xuva ko ni ko te kuinti'xe ko Jēsuu. Tsi ña ña kanañē'e ñá kō tsi Xuva kō né, dōo va'á ña. Te kuan tsi ō nakuíta nti'xin ña kuétsi ña é intóo kídaā ²⁶ Tsi dóo ka'nu iní ña ni ñā né, kuan tsí ó kanañē'e ñá kō vevii di e dóo va'á ña é kānakate ña kuétsi ko te kakuinti'xe ko Jēsuu.

²⁷ Kidáā ne, ¿mí'i ntu kuvi ka'an o e dóo ña ña o nūu Xuva ko? Ña kúvī. Tsi ña te é káde ntaa o leí san, tsi da xe é kakuinti'xe ko ñā. ²⁸ Dukuān ne, xée ō kútuni ko tsi ntuvá'a o nuu Xuva ko te kakuinti'xe ko ñā, ñā tē é káda ntaa o leí san. ²⁹ Xuva kō ne, ¿vá mii ntu Xuvā ña Israeé san ña? ¿Ña ntu te Xuvā ña tuku ñuú san di? ¿Nté kui ña'a? ³⁰ Tsi uun tsi Xuva kō, ña é kantavá'a nima ña é kakuinti'xe i ña, kuān te té'nte é ixi ñá ne, o kuān té ña'a. ³¹ Kidáā ne, é kakuinti'xe ko Xuva kō ne, ¿vá kanakatsin ntu ō leí san? ¡Ñā'á ni san! tsi dií dií ka ntii káda ntaa o leí san te kakuinti'xe ko ñā.

4

Kini o nté ō dé Abraan

¹ Vi'a vé ne, ¿neé ntu ni'i uva ata ko Ābraán san, te kā'an o? ² Tē dí ni nī'i Ābraán san ntuvi vá'á iña ña kuenta iña i é vā'a é idé ña ne, kuvi víi ka'nu ña kídaā, ntá tsi ña te núu Xuva ko. ³ Tsi kutuni ko nté o ūve na'a kaka'an tú'un Xuva ko iña ña: “Tsi Ābraán sán ne, da xe kuínti'xe ña Xuva kō né, dukuān é káka'an Xúva kō tsi dóo va'á ña”, ka'an. ⁴ Vi'a vé

ne, te iō ñá kade tsiñu ne, ñá tē domēni káde tsiñu ña, tsi kuétsī é ntuá'vi ña kuenta iña tsiñu é kade ña san. ⁵ Ntá tsi xoo é kakuinti'xe i Xuva kō, ña é kānakate kuétsī ña é kīni ntáa sán ne, kuān té ña ni ide ña nté uun é vā'a, ntá tsi ni'i ña é vā'á nta'a Xuva kō tsí da xe kuínti'xe ña ña. ⁶ Kuan tsí ka'an Dávií san di, dá kakā'an ña tsi dóo díní ña'a san, ña é ntuvá'a ni Xuva ko, kuān te nté uun nuu i é vā'a ña ni ide ña. ⁷ Sá'a kākā'an Dávií san:

Nté kui vá'a ña'a, ña e dé ka'nu iní Xuva ko ni ī nuu i é idé ña, ña é nakate Xuva ko kuétsí i.

⁸ Nté kui vá'a ña'a, ña é ña kade Xuva ko kuēnta kuétsi ī,

ka'an ña.

⁹ ¿Vá da mii xntū ña é tē'nte é ixi í ntáduku ntée ña é nī'i ña é vā'á san nta'a Xuva kō? ¿Ñā ntu te kaduku ntée tuku ña'a sán di, kuān té ña ni te'nte é ixi ña? Tsí vatā ó kaka'an dí'na ntí ne, Abraán sán ne, ntuvá'a ña ni Xuva kō tsí da xe kuínti'xe ñá ña. ¹⁰ Ntá tsi, ¿amá ntu ntuvá'a ña ni Xuva kō? ¿Dā rkontūví e té'nte é ixi ñá san ne, o dí'na ntu? Ñá te dā rkontūví, tsí di'na dā te'nte é ixi ña. ¹¹ Tsí rkontūví ne, tē'nte é ixí Abraán san é vata kaa na'a i tsí di'na ntuvá'a ña ni Xuva kō da kuínti'xe ña ña. Dukuān né, dīvi Ábraán san kuvi ña vata kaa uva ūn ntíí ntíí ña'a, ña é ntákuinti'xe i Xuva ko, kuān te ña'a, ña é ña ni té'nte é ixi i, tsí kuan tsí o ntántuvá'a ña ni Xuva kō di. ¹² Dadíí tsi kúvi ña ūvá ña é te'nte é ixi í san, tē ntákuinti'xe ñá ña dí, vata tsí o dé uva ata ko Ábraán san dá vāta té'nte é ixi ña.

Kakuntaa e tá'xi Xuva ko xu'u ña, te kakuinti'xe ko ñā

¹³ Xé'e Xuva ko xu'u ña ni Ábraán san tsí ñuxiví sa ne, kuvi iña ñá ni ūn ntíí ntíí i'xá ña. Ná te ni ká'an Xúva ko ni Ábraán san te dā xé kade ntaa ñá

leí san, tsí da xe kuínti'xe ña Xuva kō né, dukuān ne, kaka'an Xúva kō tsi va'á ña'a ña. ¹⁴ Tsí tē dí da mii tsí ña é ntoo kuenta iñá leí san ni'i ña é vā'a é kākā'an Xúva kō ne, é ntaā i e kuínti'xe ko Xuva kō, tsí ña vāda kaidiá'vi é ta'xi Xuva ko xu'u ña te kuan ō. ¹⁵ Tsí te kuēnta iñá leí san ntoo ō ne, da mii é nī'i ko é nto'o kō. Ntá tsi tē dí ña tuví leí san ne, ña túvi kuētsí ko tē ña ni de ntáa o vatā ó kaka'an.

¹⁶ Dukuān ne, núu ī é xe'é Xuva ko xū'u ña é kuē'é ña doméni i'xá Abraán san ne, kuenta iña i é kuínti'xe ña. Nǎ te da míi tsi ña ntáde ntaa leí san é nī'i ña sá'ā, tsí da xōó ka ña'a, ña e ntákuínti'xe i Xuva ko vatā o dé Abraán san. Dukuān ne, kuvi ka'an o tsí Abraán sán ne, kuvi ña uva ata ko ūn ntíí ntíi o. ¹⁷ Kuan ō kúvi vatā ó uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō: “Xu'u dé kú've u o é víin uva ña'a, ña ntántoo da vādá ka ñuu.” Kuan ō ka'an Xúva ko ne, kuínti'xe Abraán san tsí kuvi víi Xuva kō, ña é kanantōto ña xi'i, ña é kadē kú've nuu i é ntē vata koo.

¹⁸ Kuān té ita ntí'xin ntuvi é kōo i'xá Abraán san ne, ntá tsi kaniñ nima ñá inúu ini ña é kākā'an Xúva kō ni ña tsí ña te nté kaa i'xá ña koo. Dukuān é kuvi ña uvatā ña ntántoo da vādá ka ñuu san, vatā ō ka'an Xúva ko ni ña e dóo titín i'xá ña koo. ¹⁹ Abraán san ne, kuān te é uun sientu kuía ña, ntá tsi ña ni tee dá'na ña é kuínti'xe ña é kōo i'xá ña vatā ó kaka'an Xúva ko ni ña, kuān té ini ña tsí é ita ntí'xin ntuvi é kōo i'xá ña. Ini ña tsí ñadi'ñá Sará ne, vata kúvi kōó kue'en tsi i'xá ña. ²⁰ Nǎ ni dē kuení ña tē ña kada ntaa Xúva ko nuū i é xe'é ña xu'u ña ni ña. Nǎ ni xtuví mii ña é kuínti'xe ña, tsí da díi díi ka kuínti'xe ña ne, kaka'an ña tsi dóo ka'nu Xuva kō. ²¹ Ini vā'a ña tsí kuvi víi Xuva ko da nēé ka nuu i é káta'xi ña xu'u ña. ²² Dukuān ne, kaka'an Xúva kō tsi dóo va'á ña kuenta iña i e dóo kuínti'xe ña.

²³ Ñá te da mii tsi kuēnta iña Ábraán san é ūve na'a é kākā'an Xúva kō e dóo va'á ña'a ña, ²⁴ tsí kuenta iña kó di. Tsi kuān koo ka'an Xúva ko iña kó te kuinti'xe ko ña, ðivi ñā é nantōto ña Tó'o ko Jēsuu dá xi'i ña. ²⁵ Tsi Tó'o ko Jēsuú ne, ntūvi ña kuenta doxi'í san kuenta iña kuétsi kō né, dā ntóto xtuku ña vata koo é ta'xi ña ko ntuvi vā'á iña kó nuu Xuva ko.

5

É ntuvá'a o ni Xuva kō

¹ Dukuān ne, é ntuvá'a o ni Xuva kō, da xe kuínti'xe ko ñā. E vá'a tsi ō ntántoo o ni Xuva ko ve kuēnta iña Tó'o ko Jesūcristú san. ² Tsí da xé kuenta iña ña é nī'i ko é vā'á nta'a Xuva kō, tsi ntānuu iní ko ñā. Ne, kutu ntántoo o ni ñā di. Dōo diní ntoo ō ve, tsí ntantétu ō é ta'xi Xuva kō e dóo va'á iña ñā tē náxee o ntá'a ña. ³ Ñá te da mii tsi sá'á di, tsi dóo diní kō dí tē nee iña e ntánto'o ko ñūxiví sa. Tsi te dóo ntánto'o kō né, kuan kōo kutú've ko é dií ka kuka'nu iní kō. ⁴ Te kuka'nu iní kō né, dōo va'á koo kuita nti'xin vá'a ko tē íto nteé Xuva ko kō. Te itá nti'xin vá'a o ne, ntānuu iní ko tsí nī'i ko é vā'á nta'a Xuva kō. ⁵ Ñá te da ti tsi é ntaā i e ntānuu iní ko Xuva kō é nī'i ko é vā'á nta'a ña, tsi tá'xi Xuva kō Espíritū Sántū san, é kunūu ña nima kó ne, kata'xi ña é kūtuni ko tsi dóo kakuinima Xúva ko kō.

⁶ Tsi dá ña ni kuvi nakakú mii ō kúñu kō ne, ura va'á xi'í Cristu kuénta iña ko, xo'ō e dóo kīni ntāa ō. ⁷ Á tē nté uun xoxo é kuē'é ntuvi iña i kuénta iña tá'an i, kuān te dóo va'á ña'a ña. Á te dā míi iō ñá'a, ña é kenē ini i é kūvi kuenta iña ña e dóo va'á kue'en. ⁸ Ntá tsi Xuva kō ne, náñē'e ñá kō tsi dóo kakuinima ñá ko, tsí Cristú san xi'i ñá kuenta iña kó xo'o, kuān te dóo iō ka kuétsi kō. ⁹ Vevíí ne,

da xe é ntuvá'a o ni Xuva ko kuēnta iña níñi e éti ña ne, ¿vá ña ntu te dií ka nakakū ñá ko é nto'o kō san? ¹⁰ Xo'ō ne, ntuvá'a o ni Xuva kō da xé xi'í I'xá ña kuenta iña kó, kuān té ña ni ntío ko ña kídaā. Vi'a vé ne, da xe é ntuvá'a o ni Xuva kō né, ¿ñā ntu te dií dií ka ni'i ko ntuví va'á iña kó nta'a ña kuenta iña ntuvi iña I'xá ña? ¹¹ Nā te da mii tsi sá'á di, tsí dóo diní ko kuntoo o ni Xuva kō vevii, da xe é ntuvá'a o ni ña kuēnta iña Tó'o ko Jesūcristu.

Adaán ní Cristu

¹² Kidáā ne, uun ña'a tsi ñatī san idé ña é kī'ví kuétsī san ñúxiví a. Kuenta iña kuétsī sán ne, xée doxi'í san di. Dukuān ne, un ntíí ntī ña'a san duku ntée ña doxi'í san, tsí un ntíí ntī ñá idé ña kuétsī san. ¹³ Un tsi nte dí'na dá xtūví Xuva kō leí san ne, é dukuan iō kuétsī ñúxiví sa. Ntá tsi ña ni kátāví ña'a san kuétsī, tsí da xé vata koó leí san. ¹⁴ Ntá tsi kuvi idé doxi'í san ni ūn ntíí ntī ña'a san nte ntúvi da íka Adaán san un tsi nte da íka Muisee. Tsí xi'i un ntíí ntī ña'a, kuān té ña te ni de dó'o ña vatā o dé Adaán san. Tsí divi nā Adaán san ña é kī'xi rkontuvi.

¹⁵ Ntá tsi kuétsi Adaán san ne, ña kúvi ntada dadii o nī doméni e tá'xi Xuva ko kō. Tsí uun ña'a tsi ñatī ntúku ña kuétsī sán ne, dukuān né, dōo titín ña'a xi'i ña. Ntá tsi dií dií ka vá'ā o dé Xuva ko ni kō e tá'xi ña kō doméni uun ña'a ká ñatī, ñá nani Jesūcristú ne, ñá te nté kaa ña'a ni'i ña é vā'á nta'a Xuva ko kuēnta iña ña. ¹⁶ Kuétsi Adaán san ne, ña kúvi ntada dadii o nī doméni e tá'xi Xuva ko kō. Tsí kuenta iña ūn tsi kuétsi Adaán san é vē'xi é nto'o ko iña un ntíí ntī ña'a san. Ntá tsi doméni e tá'xi Xuva kō né, divi é ntuvá'a o ni ña, kuān té ña te da díi kuétsi kō. ¹⁷ Kúvi idé doxi'í san dé kú've kuenta iña kuétsi uun ña'a tsi ñatī san, ntá tsi dií dií ka kada kú've ó, xo'ō é nī'i ko e dóo va'á iña Xuva kó, xo'ō é nī'i ko doméni

é ntuvá'a o ni ña kuēnta iña úun ká xtuku ñatīi, ñá nani Jesūcristu.

¹⁸ Dukuān ne, un ntīí ntīi o ní'i ko é nto'o ko kuēnta iña kuétsī é idé Adaán san. Ntá tsi kuenta iña núu i é vā'a é idé Jesucristú ne, ní'i ko ntuvi vā'á iña ko, un ntīí ntīi o é nākate ña kuétsi kō. ¹⁹ Tsí da xé ña ni kuintí'xe uun ña'a ñatīí san é kāka'an Xúva kō ne, ñá te da dīi ña'á san xio kuétsi ñá. Ntá tsi kuenta iña i é idé ntaa úun ká tuku ñatīí san é kāka'an Xúva kō ne, ñá te da dīi ña'a ntuvá'a ña ni Xuva kō.

²⁰ Kúki'ví leí san vata koo é díí díí ka kukue'e kuétsī san. Ntá tsi dā kúkue'e kuétsī sán ne, díí díí ka vā'á o dé ka xtúku Xúva ko ni kō. ²¹ Tsí vatā o dé kú've kuétsī san e tá'xi doxi'i iña kó ne, kuan koo na kāda kú've doméni é kata'xi Xuva kō, é nī'i ko ntuví va'á iña ko ntīi dañu ntúvi kuenta iña Tó'o ko Jesūcristu.

6

E xí'i o kuēnta iña kuétsī san, ntá tsi ntantíto o kuēnta iñá Cristu

¹ ¿Nté ntu koo ka'an o vé kuan? ¿Vá ntukū ká ntu o kuétsī san vata koo é díí ka kada ka'nu iní Xuva ko ni kō? ² ¡Ñā'á ni san! ¿Nté ntu koo kuntōo ká xtuku o é ntuku o kuétsī san?, tsí vata tsi tē xi'i o kuénta iña i. ³ ¿Ñá īni ntú nto tsí dā ítsi ntute o ne, uun tsi kúñū ntúvi o ni Jesūcristú san ne, vata tsi te dādīi xi'i o ni ñá dí? ⁴ Dukuān né, dā ítsi ntute o né, vata tsi tē intú'xi dadīi o ni ñá dí vata koo é ntoto xtuku o ni ñá é nī'i ko ntuví xéé iña ko, vata o ntoto xtuku Cristu dá xi'i ñá, tsi dóo ka'nu Xuva kō.

⁵ Tsí te dadīi o nī Cristu dá xi'i ñá ne, kuan tsi koo ni'i dádīi ko ni ña ntuvi vā'á iña ko. ⁶ Iní o tsí nima kīni kaa ko nakūnteé dadīi nī Cristu ntīkā krusi kan vata koo é na ntī'i é kúvi víi kuétsī san ni

ko. Dukuān ne, ña kantío é víi ka ō é ntio nima kíni kaa kō. ⁷ Tsí tē xi'i ó ne, nti'i kuétsi kō. ⁸ Tē xi'i dádi o nī Cristú san ne, kanuu iní kō tsí kuntoo dadii o ni ñā. ⁹ Ini o tsí da xe ntóto Cristu dá xi'i ñá ne, nté uun ito ña kuví ka ña. Ña kúvī ká vii doxi'í san ni ñā. ¹⁰ Dā xi'í Cristú san ne, uun ito tsi xi'i ñá kuenta iña kuétsi san. Ntá tsi é kántíto ña vevii ne, kuenta iña Xuva ko túvi ña. ¹¹ Vii nto kuenta tsi é xi'i ntó kuenta iña kuétsi san, ntá tsi ntántíto nto kuenta iña Xuva ko, é uun tsi kúvi nto ni Jesūcristu.

¹² Dukuān ne, ñá ku da vá'a ká nto é kadā kú've kuétsi san iña nto é vii ntó da nēé ka nuu i é ntio nima kíni kaa nto. ¹³ Ña ku ntáda nto kúñu nto kuēnta é na vii nté un siin é kíni kaa san. Tsí ntada nto kúñu nto kuēnta ntá'a Xuva kō. Vata tsi tē ntóto xtuku nto é xi'i nto. Ntada nto kanii kúñu nto kuēnta ntá'a Xuva kō vata koo é na kada tsiñu ni'i ña ntō é vii nto é vā'a. ¹⁴ Ñá ku dā vá'a ká nto é kúvi vii kuétsi san ni nto, tsí ña té leí san ntántikin ka nto, tsí vevii ne, ntántikin ntó Xuva kō, ña e dóo dé ka'nu iní i ni ntō.

¿Xoó ntu kuvi tó'o kō?

¹⁵ ¿Nté ntu koo vii o vé, te kuinī nto? ¿Vá víi ka ntú o kuétsi san dá ña ntántikin ka o leí san, da xe ntántikin o Xuva ko ve, ña e dóo vá'a o de ni kō? ¡Ñá'á ni san! ¹⁶ Vá ñā ntu íni nto tsí tē ntáda nto kúñu nto kuēnta ntá'a uun ña'a é vii nto é di mii tsí e ntío ña ne, kuvi ña tó'o ntō. Da mií é káda ntaa nto é káka'an ña. Te kuétsi san é kúvi tó'o ntō ne, ní'i ntō doxi'í san. Ntá tsi te Xuva kō é kúvi tó'o ntō né, te káda ntaa nto é káka'an ñá ne, ní'i nto ntuvi vā'á iña nto. ¹⁷ Ntá tsi ntadiá'vi Xuva kō tsí di'na ne, di mii tsí é káka'an nima kíni kaa nto idé nto. Ntá tsi vevii ne, kanii nima nto ntákuinti'xe nto tú'un é nuu é ntaā í vata ō nañé'e ñá nto. ¹⁸ É ntii

ni'ni nto kuétsī san vé ne, e kúntī'ví nto tsiñu vā'á san ve. ¹⁹ (Kantée tsi tú'ün ña ñuxiví san é kākā'án u ni ntō tsi dóo vitá o ini nto.) Vatā o dé nto di'na e ntáda nto kúñu nto kuēnta é viī ntó nuu i é kīni kaa sán ne, kuan tsī koo ntada nto kúñu nto kuēnta vevii é viī ntó nuu i é vā'a é ntio Xuva kō.

²⁰ Tsí dā ika nto itsi kini kaa sán ne, ika xaa nto é viī nto é vā'a. ²¹ Ntá tsi ¿neé ntu ta'xi kidaā é idé nto nuu i é kōo da ntákuka'an nuu nto vevii? Tsí kūdií doxi'í san kata'xi. ²² Ntá tsi vevii ne, é nākaka xaa nto kuenta iña kuétsī san. Vevii ne, kúntī'ví nto é viī nto é kākā'án Xúva kō. Sá'ā ne, kata'xi ká kudii é kuntōo vā'a nto nuu Xuva kó ne, ní'i nto ntuvi vā'á iña ntó ntii dañu ntūvi. ²³ Tsí kūdií doxi'í san ní'i kó te kuntikin o kuétsī san. Ntá tsi doméní san e tá'xi Xuva kō ne, é koo ntuvi vā'á iña ko ntii dañu ntúvi, te kuntikin o Tó'o ko Jesūcristu.

7

¿Nté ntu ó de leí san nī ña tánta'a?

¹ ¿Vá ña ntu te íni nto tsí kadē kú've leí san iña ña'a nī dukuan kántíto ká ña? ² Uun ñadi'í san, ña tánta'a ne, kuétsī é kuntikin ñá xii ña nī dukuan kántíto ká ña. Ntá tsi tē xi'i xii ña ne, ñá kadē kú've ka leí san iña ñadi'í san. ³ Dukuān né, te kanadikí nteē ñá ni tuku ñatíí da nī kántíto ká xii ña ne, kakó'xo nteē ñá leí san. Ntá tsi tē xi'i xii ña ne, ñá kadūku ntée ká ña leí san. Ñá tē neé nuu i te natánta'a ña ni tuku ñatíí.

⁴ Dukuān ó kuví ni ntō dí, ta'an ko. Tsí dā xi'i Cristú san ne, vata tē xi'i dádií nto ni ña kuēnta iñá leí san. Vevii ne, ntáduku ntée nto tuku xii nto, ña e ntóto dá xi'i vata koo é na kōo nuu i e dóo va'a é ntio Xuva kō. ⁵ Tsí nī dukuān ntáde ká o é ntio nima kīni kaa ko sán ne, dā díí díí ka ntáde o nuū i é kini kaa san tē kutuní ko tsí kaka'án leí san é ña

kuan koo víi ō né, ðivi tsi nuū i é nī'i kó doxi'í san. ⁶ Ntá tsi vi'a vé ne, é nūu nteé leí san ata ko, tsí leí san é uve t̄in o kídaā né, vata tsi tē xi'i o kuénta iña í ne, e ntāka xaa ō ve, vata koo é na vīi o é ntio Xuva kō, tsí ni'i ko ntúvi xēé iña ko, ñá te dā míi tsī é kāde ntaa o lei átā é ūve na'a kaka'an é vā'a é vīi o.

Kuét̄sī é kadē kú'vé iña ko

⁷ Te du'vā ó ne, ¿vá ká'án ntu o tsí leí san ne, iō kuetsí i? ¡Ñā'á ni san! Tē dí ña leí san ne, ñá iní u nee iña é kuét̄sī ko. Tē dí ña kaka'án leí san é ña kúvi kuiníma ko iña ta'an kó ne, ñá iní u te ña vā'a i é kuān koo vii o. ⁸ Ntá tsi kúvi íde kuét̄sī san ní ko, tsí da xé kaka'án leí san é ña kúvi naki'i núu o iña ta'an kó ne, dā dií dií ka idé u. Tē dí ña túvi leí san ne, ña ni kúvi víi kuét̄sī san ní ko. ⁹ Dukuān ne, xío ntúvi iñá ko di'na dá vāta kutúní ko te iō kuét̄sī ko, tsí ña ni kutúní ko nee iña é kāká'án leí san. Ntá tsi dā xéé leí san ne, ntōto kuét̄sī ko. Kídaā né, vata tsi tē xi'í u kuenta iña i. ¹⁰ Tsí leí san ne, náa ī é xee ni'i ntúvi iñá ko ne, xee ní'ī doxi'í san. ¹¹ Kūvi ide kuét̄sī san éni nta'ví ko kuenta iñá leí san. Vata tsi te ðivī é'ni ko.

¹² Dōo va'á leí san, tsi dóo va'á tú'ūn e xtúví Xuva kō. Dōo ntaa kaká'án ði. ¹³ ¿Vá ká'an ntú ō tsí nuu i é vā'á san é ta'xi doxi'í san iñá ko? ¡Ñā'á ni san! Dā xé kuét̄sī san é ide é nī'í ko doxi'í san. De tsiñu ni'i kuét̄sī san leí san vata koo é nī'í ko doxi'í san. Tsi leí san nañé'é ko tsi kuét̄sī sán ne, dōó kini kaa.

¹⁴ Ini o tsí leí san ne, vé'xi nta'a Xuva kō. Ntá tsi xu'ú ne, kudii ña ñuxiví sa u é tuví u vata kaa ña kade tsiñu iña kuét̄sī san. ¹⁵ Ñá iní u nté kui kuān ó kade u. Tsi ñá te kāde ú nuu i é ncho víi u, ntá tsi nuu i é ña ncho víi u ne, di'na ká kade u. ¹⁶ Ntá tsi dá kāde ú nuu i é ña ncho víi u sán ne, kakutuní ko tsi dóo vā'á ó kaka'an ntí'xe leí san. ¹⁷ Dukuān

ne, ña te míi ú kade ú nuu i é ña ncho vii u san, tsí da xe kuétsi é nūu nimá ko sán ne, ðivi é kade i. ¹⁸ Kakutuní ko tsí ña tuvi nté uun nuu i é vā'a é nūu nimá ko, tsí kudii ña ñuxiví sa u. Kuān te dóo ntio ko é vii u é vā'á ne, ña kúvi vii u. ¹⁹ Tsí ña káde u é vā'a é ncho vii u, ntá tsi kade u é kīni kaa san é ña ncho vii u. ²⁰ Dukuān né, tē kade ú nuu i é ña ncho vii u sán ne, ñá te xū'ú kade ú, tsi kuétsi é nuu nimá ko sán ne, ðivi é káde i. ²¹ Kakutuní ko tsí kuān ó kakuvi ko: Dā ncho vii u nuu i é vā'a sán ne, vata tsi te kantikin é kīni kaa sán ko. ²² Dōo kakuinimá ko lei Xúva kō, ²³ ntá tsi kúñū kó ne, kantikin túku lei é kaēdí nuu i é kadē kuení ko ne, vata te katee tīn ko vata koo é na vii u é ntio i. ðivi sán lei iña kuétsi san.

²⁴ ¡Ñā ntá'vi idé ntu u! ¿Xoó ntu nakakū í ko doxi'i é kantikin kúñū kó san? ²⁵ ¡Nakué'e ú sintiá'vi nta'a Xuva ko kuēnta iña Tó'o ko Jesūcristu, tsí ðivi ñā é nakáku ña ko! Dukuān ne, díkī kó san ne, ncho vii é vā'a é ntio Xuva kō ne, ntá tsi kúñū kó san ne, ncho vii é kuntikin kuétsi san.

8

Kaxntii Espiritu Xuva ko kō é vii o é ntio ña

¹ Dukuān ne, ña tūvī ká nte kui ka'an ntee Xuva kó ko, xo'ō e ntánuu iní ko Jesūcristu, xo'ō é ña ntáde ká o é ntio nima kīni kaa ko, tsi ntáde o é ntio Espiritu Xuva kō. ² Tsí te kadē kú've Espiritū Sántū san iña kó ne, kanakakū ñá kō é ña kada kú've ka kuétsi san ni dóxi'í san iña ko. Tsí Espiritū sán ne, ðivi ñā é kata'xi ña ntuvi vā'á iña kó tē ntánuu iní ko Jesūcristu. ³ Tsí leí san ne, ña ni kúvi vii é nādama nima kīni kaa kō, tsí da xé ña ni kuvi vii o é káda ntaa o e xtúví Xuva kō. Dukuān né, taxnuu Xuva ko Ī'xá mii ñā é kaku ña vatā o ntákaku ña'a, ñá iō

kuetsí i. Vi'a vé ne, ña kúvi kadā kû've ka kuetsí san iña ko, tsí nantí'í Cristu é kúvi vií kuetsí san ni ko dá xi'i ña ntíkā krusi kan kuenta iña ko. ⁴ Ide ña sá'ā vata koo é kúvi kada ntaa o é kākā'án lei san é vā'a é vīi o. Tsí xo'ō ne, ña ntáde ká o kuenta é kākā'án nima kīni kaa kō, tsi ntáde o kuenta é kākā'an Espíritū san.

⁵ Ña ntoo vata tsī ó ntoo ña e dúkuan iō kuetsí i ne, da tì tsi ntántí'í iní ña kuenta iña mií ña. Ntá tsi ña e ntáde ntaa é kākā'an Espíritū Sántū sán ne, ntántí'í iní ña nee iña é ntio Espíritū Sántū san. ⁶ Te ntí'í iní kō é da ñi kuē'en tsí kuenta iña iña ñúxiví san ne, ní'í kō doxi'í. Ntá tsi te ntí'í iní ko kuenta iña Espíritū Sántū sán ne, ní'í ko ntuvi vā'á iña ko é kuntōo vā'a o. ⁷ Ña é da ñi kuē'en tsí kuenta iña i é ntio nima kīni kaa i ntántí'í iní ña ne, ntáinchu'vi ñá Xuva kō, tsi ñá ncho kada ntaa ña lei Xúva kō. Ntē ña kuvi vií ña di. ⁸ Dukuān ne, ña e ntáde ntaa é kākā'án nima kīni kaa i ne, ña kúvi vií ña é ntio Xuva kō. ⁹ Ntá tsi ntō'ó ne, ña ntáde ká nto é kīni kaa san, tsí ntáde ntaa nto é kākā'an Espíritū Sántū san te nuu é ntāa ntí'xe i é nūu Espiritu Xuva kō sán nima nto. Ntá tsi xoo ñá'a, ña é ña te nūu Espíritū Cristú san nima í ne, ñá kadūku ntée ña Cristu. ¹⁰ Ntá tsi tē nuu Cristú nima ntó ne, kuān te kuvi kúñu nto kuenta iña kuetsí sán ne, ta'xi Espíritū san é ña kuví nima ntó tsi é ntuvá'a nto ñi Xuva kō. ¹¹ Te nūu ntí'xe Espiritu Xuva kō sán nima ntó ne, ta'xi Xuva kō é ntōto kúñu ntō di. Ní'í nto ntuvi xēé iña nto. Tsí Xuva kō, ña nantoto Jesúcristu rkóntuvi é xi'i ñá ne, ta'xi ña é ntōto kúñu ntō é nī'í doxi'í san di kuenta iña Espiritu ñá é nūu nima nto.

¹² Dukuān né, ta'an, iō é ntio Xuva kō é kāda ntaa o, ntá tsi ña te ntío ña é vīi ka o é kākā'án nima kīni kaa kō, ¹³ tsí te vií nto é kākā'án nima ntó ne, ní'í

nti'xe nto doxi'i. Ntá tsi te xntii Ēspírítū Sántū san nto é ña da vá'a ká nto é kadā kû've nima kîni kaa ntō ne, ní'i nto ntuvi vā'á iña nto.

¹⁴ Tsí un ntíi ntíi ña'a, ña ntántikin Espírítu Xuva kō né, ðivi ñā é i'xá Xuva kō kúvi ñā. ¹⁵ Ntá tsi ña ni ta'xi Xúva ko ntō Espírítū Sántū san vata koo é tēe kuétsi ña ntō é vii nto é ntio ña é u'vī ntó ña, ¡Ñā'á ni san! Tā'xi ña ña vata koo é kūtuni nto tsí i'xá Xuva kō kúvi ntō. Espírítū Sántū sán ne, ta'xi ña é kūvi ka'an o ni Xuva ko: “Ūvá, Uva miī kó nto”, koo ka'an o. ¹⁶ Tsí miī Ēspírítū san kantada ntaa ña nima ko tsí i'xá nti'xe Xuva kō kúvi ō. ¹⁷ Tsí da xé i'xá Xuva kō kúvi ō ne, ní'i ko iña Xuva ko e xtúví xio ña iña i'xá ña. Dadíi tsi ní'i ko ní Cristu. Tsí tē dadíi ntó'o ko nī Cristú ne, dadíi xi'í nuu ka'nu o ni ñā di.

É vā'a é kī'xi rkontuvi

¹⁸ Iní u tsí ña té ini te ntō'o kudií ko ntuvi sā'á, tsi ñā te nté kaa é vā'a é nī'i kó rkontuvi. ¹⁹ É un ntí'í é de kû've Xuva kō ne, dóko sa ña ntákutíi kuntétu da nté xēe ntúvi é nañē'e Xúva ko ī xoo e kúvi i'xá ña, tsi dóo ncho kiní ña. ²⁰ Un ntí'í é de kû've Xuva kō né, ntí'i. Ña te míi ntio i, tsí da xé kuān o ka'an Xúva kō é kūvi. Ntá tsi ntantétu ²¹ ntuvi é nakāku Xúva ko ī. Kidāā ne, ñā kadā kû've ka doxi'í san iña i, tsí nakākú Xuva ko ī vata koo é kūvi kaka xaa mí kaxi'í nuu vata ō ntaíka xaa i'xá Xuva kō. ²² Iní o tsí un tsi nté vevíi ne, un ntí'í é de kû've Xuva kō ne, dadíi ntánakí'í é ntánto'o i vatā ó kanto'o ña kanakaku i'xá san. ²³ Ntē ña te mii tsi sá'a, tsí xo'ō ne, ntánto'o kō di. E tá'xi Xuva ko kō Espírítū Sántū san é kodo nuu un ntí'i nuū i é vā'a é ta'xi ña kō. Dā ntantétu ō ne, ntaéku nteé o ntūvi dá nāki'i kue'en Xúva ko kō é kuvi o i'xá ña. Kidāā ne, nadama ña kúñu ata kō kúñu xēe san. ²⁴ Iō neé ntantétu ō nte dá nakākú

Xuva ko kō. Ntá tsi te nī'i ko nee iña é ntantétu ō ne, ñá kantio é kuntetū ká o. ¿Vá xoó ntu kantétu ká i nuu i é nī'i i? ²⁵ Ntá tsi te kántétu o nuū i é vāta ní'i kó ne, da mii é kutíi ko kuntétu ká ō.

²⁶ Du'vā ó di, kaxntii Ēspíritū Sántū san ko é ña kuvi vii ō é ncho vii o. Tsi ñá ini ó neé nuu i é kākan o da ntáka'an ntá'ví ō. Ntá tsi kaka'an Espíritū Sántū san ni Xuva ko kuénta iña ko. Un tsi kaxkoo kāni ña é ntē ña tuvi tú'ūn. ²⁷ Xuva kō, ña kaito nteé nima ñá'a sán ne, ini ñá nee iña é ncho ka'an Espíritū Sántū san. Tsí Espíritū Sántū sán ne, kaikan ñá nta'a Xuva ko nuū i é ntio Xuva kō é kué'é ña ña ntáduku ntée ña.

É kūvi vii kue'en o

²⁸ Ini o tsí Xuva kō ne, kade ña é kōo é vā'a é un nti'i é kakuvi nī ña ntákuinima i ña, ña e kána ña é vii ña é ntio ña. ²⁹ Tsí ini Xúva kō nte dí'na xoo kuínti'xe i ña ne, nakaxnúu ña ña nte dí'na vata koo é ntūvi ña vata kaa l'xá ña. Tsí Cristú ne, di'na ña kúvi ña l'xá nuu i é vata kaa un nti'i é ní ña ni tā'an ña. ³⁰ Xoó ña'a, ña é nakaxnúu Xuva kō nte dí'na ne, kána ña ña di. Xoó ña'a, ña e kána ña ne, ká'an ña tsí ña tuví ka kuétsi ña. Xoó ña'a, ña é nakate Xuva ko kuétsi i ne, kada ka'nu Xuva ko ñā di. ³¹ ¿Nté koo ka'an o iña i sá'ā? Te Xuva kō nuu mé'ñu ña kō ne, ¿xoó ntu kuvi vii i ni kō? ³² Ntē ña ni de víni Xuva ko l'xá mii ñā é kuvi ñá kuenta iña ko un nti'i nti' o. Te ūun tsi nte l'xá mii ñā tá'xi ña kō ne, ¿mí'i ntū é ña vii ña da xe'e é ta'xi ña ko un nti'i nēe é kantio kō di? ³³ ¿Xoó ntu kuvi tsi'i kuétsi i ña é nakaxnúu Xuva kō? Tsí mii Xuva ko káka'an ña tsí ña tuví ka kuétsi ñā. ³⁴ ¿Xoó ntu kuvi kué'e i dô'ví san iña ña? Tsí mii Jesūcristú san ne, xí'i ña kuénta iña ñá ne, dā ntóto xtuku ñā ne, tuví ña diñi kua'a Xuva kō, kaikan ñá kuenta iña ko. ³⁵ ¿Neé ntu é kūvi vii é

nāki'i nteé xio ko vata koo é ña ntío ká Cristu ko? ¿Vá kūvi ntu vii da ntánto'o ko, ō da dóo ntii tu'un, ō da ntáde xení ña'a san ni ko, ō dá ntoo ntité o, ō dá ña tuvi é kunuu o, ō dá ío nuu i e dóo donchu'vi, ō da ntáni'i kó doxi'í san? ³⁶ Tsí vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō ne:

Kuenta iña ntó ne, utén utén ntaú'ví nti tē xoó ka'ní i nti.

Ntí'í ne, vata ntáa kudii a le'ntú san ntáa ntí, kiti ntánakuē'nu ña vata koo é kā'xi ñá ti, ka'an.

³⁷ Ntá tsi nté uun nuu i sá'a ne, ña kúvi vīi é ña ntío ká Cristu ko. Tsi ntío ña kō né, xntii ña kō é kúvi vií kue'en o ni é un nti'í sá'a. ³⁸ Ini vá'a u tsí ña te neé kuví vii é ña ntío ká Xuva ko kō: nté doxi'í san, nté ntuvi iña ko, nté ánjē san, nté ña odo nūú iña é ña vá'ā san, nté ña ntádē kú'vé e dukún kán, ³⁹ nté mí'í e dóo dūkun, nté mí'í e dóo kūnu, nté da nēé ka nuu i é de kú'vé Xuva kō ña kuví vii é ña ntío ká Xuva ko ko, xo'ō e ntánuu iní ko Xuva ko Jesūcristu.

9

Nakaxnúu Xuva ko tātá ña Israee

¹ Vata kaa u xu'u é kantikín u Cristú ne, kaka'án u é nuu é ntaā i, ñá kaka'án u dovete, tsí nimá ko ne, Espíritū Sántū san kade kú'vé ñá ne, kaka'an ñá tsi nuu é ntaā i é kākā'án u ² tsí un vá'a tsi kakunta'xa iní ko. Nñ kuē'en tsí ntuvi dóo u'vi kakúvi ko, ³ tsi dóo ntio ko é nakākú ña ñuú ko, ña tatá ko. Tē dí kaidia'vi iña ñá ne, ka'án u te nakuítá Cristú ko, kuān te ta'xi ñá ko é ntō'o kó naa ña ñuú ko, ⁴ ña Israee san. Nakaxnúu Xuva ko ñā é ntūvi ña i'xa kiín ña. Nañē'e Xúva ko ñā tsi dóo ka'nu ña. Xé'e Xuva ko xū'u ña ni ña nté koo vií ña é vā'á ni ñā rkontuvi. Xé'e ña ñā leí san kuenta iña Muísee. Ini ña tsí Xuva kō ne, ínūu mé'ñu ña ñā. Ini ña nee

é kākā'an Xúva kō é kuē'é ña ña. ⁵ Uva ata ika ñā Israeé san ne, dōó na'nu ña'a ña. Tatá ña káku Cristu da vexkúvi ña ñatíi. Dívi ñā né, Xuva ko ñā, ñá kadē kú've é un ntí'í. Kada ka'nu o ña ntii dañu ntúvi. Kuan koo na kōo.

⁶ Ntá tsi ña te kaka'án u tsí ña ni de ntáa Xúva kō é xe'é ña xu'u ña nī ña Israee. Kaka'án u tsí vevíi ne, ña Israeé san ne, ñá te un ntí'í ntí'í ña é ña Israee ntí'xe ña. ⁷ Ntē ña te un ntí'í ntí'í tatá ví'i Abraán san é í'xá ntí'xe ña. Tsí da xé Xuva ko kākā'an ñá ni Abraan kídaā: “Tatá ví'i o ne, ki'xi kuenta iña í'xá o Isaa”, ka'an ña. ⁸ Sá'a katā'xi é kūtuni ko tsí ña te un ntí'í ntí'í í'xá san e káku iña Abraan é ntáduku ntée Xuva kō. Tsí kaka'án Xúva kō tsí í'xá ntí'xe ña ne, da mií ña é káku iña í'xá ña, ña é xe'é Xuva ko xū'u ña é kuē'é ña ña. ⁹ Tsí xe'é Xuva ko xū'u ña ni Abraán san kídaā: “Ntuvi sá'a da kuía ve ne, dā náxee xtúku ú ne, kaku í'xá Sara”, ka'an ña.

¹⁰ Ntá tsi íó ka é nañē'e ú nto. Xío í'xa uvi iña Rebecá ne, uvata ika ko Ísaá ne, uva í'xá san ntúvi ña. ¹¹⁻¹² Kuān té vata káku, kuān té vata víi nuu i é kīni kaa ne, o nuū i é vā'á ne, ká'an Xuva ko ni ñadí'í san tsí kada kú've í'xa é kuví ūví san iña ení i, kuān té í'xa nuu i san. Kuan o ka'an Xúva kō vata koo é kūtuni ko tsi dívi ñā kanakaxnúu ña. Ñá te nee va'a tsi úun na ne, éde na é vā'a, ntá tsi da xé dívi ñā ntío ña ne, kanakaxnúu ña na. ¹³ Uve na'a mí kakā'an tú'un Xuva kō: “Dōó ntio kó Jacóbo, ntá tsi ña ni ntio kué'ēn tsí ko Esau”, ka'an ña.

¹⁴ ¿Nté koo ka'an ó ve? ¿Vá ká'an ntú o tsí ña vā'a ó de Xuva kō? ¡Ñā'á ni san! ¹⁵ Tsí kade ña vatā ó kaka'án ñá ni Muísee: “Vii u é vā'á nī xoo ñá'a é ncho víi u é vā'á ni ñā. Ntunta'ví ini kó xoo ñá'a é ncho ntunta'ví ini kó ña”, ka'an ña. ¹⁶ Dukuān ne, ñá te kuēnta iña ñátí'í san é ntunta'ví ini Xuva ko ni ña, kuān te káde ña nuu i é vā'á ni ñā, tsí da xé

mii Xuva kō ntio ña é vii ñá ni ñā é vā'a. ¹⁷ Kaka'an tú'un Xuva kō nté o kaka'an ñá nī rei Fárauun, rei iña ñá ñuú Egito: “É tā'xi u é vīn rei vata koo é kīnī ña'a tsi dóo ka'nu u é xntiī ú o. Kidāā ne, kutuní uun ntíí ntíí ña'a, ña ntoo ñuxiví san, xoo ñá'a u”, ka'an ña.

¹⁸ Dukuān né, kantunta'ví ini Xuva ko da xōó ka ña'a é ncho ntunta'ví ini ña ña ne, kaxé'e ña é kada do'o da xōó ka ña'a é ntio ña.

¹⁹ Á te iō nto é ncho ka'an ntó nī kó ve: “¿Nté kui kaka'an ntú Xuva kō tsí iō ka kuétsi kō kuan, te ña kuvi víi o tūku nuu i é nakaxnuu ña é vii o?” Á te kuān koo ka'an ntó ve. ²⁰ ¿Nté kui nantiko koó ntu nto é kākā'an ntó ni Xuva kō é da mii ñā'a nto? ¿Vá kā'an ntu kídí nte'u é kūvā'a san nī ña de vā'a san: “¿Nté kui kuan ntu o de vā'a nto ko?”, ka'an? ²¹ ¿Ña kuvi víi ntu ña de vā'a kídí san da nēé ka nuu i é ntio ña ni nté'ú san? Tē ntio ña ne, kuvi ki'i ña un síin tí'nti nte'ú san ne, dá kadā vā'a ña uun a kídí e dóo tíí kaa é kada tsiñu ni'i ñā dá iō víko san. Kuvi ki'i ká ña tuku ta'vi ðivi tsi tí'nti nté'ú san ne, dá káda vā'a ña tuku kídí é ña dóo nēe tíí kaa é kada tsiñu ni'i ña ūtén uten.

²² Tē dí Xuva kō ntio ña é nañē'e ñá kō tsi dóo diin ñá ne, dōó iō ña é vii ñá ði ne, dá kuétsi é kākutií ña nima ñá ni ñā'a, ña é nī'i é ntō'o i, ña é iō tu've i é kūvi. ²³ Tē ntio ñá nañē'e ñá ko nuu i e dóo nuu á'vi iña ña dá ta'xi ña kō é vā'á iña ña tsí ntunta'ví ini ña ko. Xtūvi tu've ñá kō nte dí'na é nī'i ko é vā'á iña ña. ²⁴ Tsi kána ña ko, kuān te ñá Israeé o, kuān te ña é ña te ña Israeé o. ²⁵ Vatā ó uve na'a kaka'an ñá ka'án naa Xuva ko, ñá nani Ósea:

Ña é ña te ña'a mií ko kídaā ne,
ká'ān u tsí ña'a kó ña ve.

Ña é ña ni ntío ko kídaā ne,
ká'ān u tsi dóo ntio kó ña ve.

26 Dìvi tsi ñūu mí kaka'án u kídaā é ña te ña'á ko ñá ne,
 ká'ān ú ni ñā ve tsí ntuvi ña i'xá miì kó,
 ka'an Xúva kō, ña kantító,
 ka'an Óséá san. 27 Ntá tsi kaka'an Ísaiá san iña tátá ña Israeé san: “Kuān té ña te da dii tātá ña Israeé san, kuān té vata dii ñuti ntute ñú'u kan ña ne, ñá titīn ña é nakáku ña. 28 Tsí ña nā'á ka dá kāda ntaa ntí'i Xuva kō é kākā'an ña. Nā kukuíi ka ña é kué'é ña é nto'o ko iña un ntí'i ñā ñuxiví san”, ka'an Ísaia. 29 Vatā ó kaka'an Ísaia kídaā:
 Tē dí Xuva kō, ña e dóo ka'nu, ña ni tsoo ña tátá kō ne,
 vevíi ne, e xí'i ntí'i o vatā o xi'i ñá intóo ñuú Sodoma ni ñuú Gomora kídaā,
 ka'an ña.

Tū'un é vā'á san iña ñá Israeé

30 ¿Nté ntu koo ka'an o kuénta iña i sá'ā kuan? Dukuān ne, kutuni ko tsí ña é ña te ña Israeé san, ña é ña ni ntúku nuu ini i nté koo vií ña vata koo é ntuvá'a ña ni Xuva kō ne, ntuvá'a ña ni ñā tsi kuínti'xe ña ña. 31 Ntá tsi ña Israeé san ne, ntánantuku ñā nté koo ntuvá'a ña ni Xuva ko kuénta iña leí san ne, ña ni kutíi ña kada ntaa ña é kākā'án leí san. 32 ¿Nté kui san? Tsí kuvi ntuvá'a ña ni Xuva ko tē kade ña é kākā'án leí san, kuini ña. Nā ni kutūni ña tsí miì Xuva ko kūvi ntavá'a ña ña te kuínti'xe ñá ña. Dukuān né, vata te xūú naki'í ña, 33 vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō:
 Koto nto, tsí ñuú Siuún ne, xtūví u uun ña'a, ña é kūvi vata kaa xuu mí nāki'í ña'a san, mí ntāva ña.
 Ntá tsi xoo ñá'a, ña é kuínti'xe i ña ne, ña túvī nté koo kuka'an nuu ña kuénta iña ña, ka'an.

10

¹ Tā'án, kanī nimá ko ntio ko te nakāku ña tatá ko, ña Israeé san. Un vá'a tsi kaka'an ntá'ví u ni Xuva ko kuēnta iña ña vata koo é nī'i ña é vā'á nta'a Xuva kō. ² Kuvi ka'án u kuenta iña ña tsí ini va'á u tsi dóo ncho vií ña é ntio Xuva kō, ntá tsi ñá ini ntí'xe ña nté koo vií ña vatā ó ntio ña. ³ Tsí vata kutúni ña nté koo ntuvá'a o ni Xuva kō ne, ncho vií mii ñā é ntuvá'a ña ni ñā. Ña ni íde ña kuēnta dá kakā'an Xúva ko ni ñā nté koo ntuvá'a ña ni ñā. ⁴ Tsí Cristú san ne, de ntaa ntí'i ña leí san. Dukuān ne, ntuvá'a o ni Xuva ko, da xōó ka ña'a o, te kakuinti'xe kō Cristu.

⁵ Tsí vatā ó uve na'a kaká'an Muísee kídaā nté koo ni'i ko ntuví va'á iña ko kuenta iñá leí san: “Da xōó ka ña'a, ña é kūtíi kada ntaa ntí'i é kākā'án leí san ne, ní'i ña ntuvi vā'á iña ña”, ka'an ña. ⁶ Ntá tsi kaka'an Xúva ko kuēnta iña i é ntuvá'a o ni ñā tsi kuínti'xe ko ñā: “Ñá ku dē kuení nto te ió xoo é kūvi kaa i e dukún kán vata koo é nanūu ña Cristu ñúxiví a. ⁷ Ntē ña ku dé kuení nto te ió xoo é kūvi kíi un tsi nte iní totsín kan vata koo é natavā ñá Cristu mé'ñū ña xi'í san”, ka'an ña. ⁸ ¿Nté ntū ó kaka'an tú'un Xuva kō kuan? Kaka'an: “Ñá te nté sa ntii tū'un é nī'i nto tú'ún va'á san, tsí etsin tsi tuví tú'ún sán ne, diví tsi tū'un é kākíi xu'u o nī é nūu nima ó dí”, ka'an. Tū'ún sa'á ne, diví tú'ún va'a é ntáka'an ntódo nti nté koo kuinti'xe ko Xuva kō. ⁹ Tsí te kā'an ó ni xū'u ko tsí Jesuú ne, Tō'ó nti'xe ko ñā ne, te kuinti'xe kō tsí nantoto Xúva ko ñā rkontuvi é xi'í ñá ne, nakáku o. ¹⁰ Tsí te kanī nima kó kuinti'xe kō ne, ntuvá'a o ni Xuva kō. Te kā'an o tsí nuu é ntaa i e Tó'o nti'xe ko Jēsuú ne, nakáku ña kō.

¹¹ Tsí vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō ne: “Da xōó ka ña'a, ña é kānuu iní i ña ne, ña túvī nté koo kuka'an nuu ña”, ka'an. ¹² Ñá te e túku e túku ntáa

ña Israeé san é vāta ntāa ña tuku tatá i san. Tsí uun tsi Tó'o ko ūn ntíí ntīi o. Utén utén kaxé'e ña e dóo va'á iña dá xōó ka ña'a, ña e ntaíkan ntá'a ña. ¹³ Tsí kaka'an tú'un Xuva kō: “Da xōó ka ña'a, ña ntaíkan nta'a Xuva kō ne, nakáku ña”, ka'an. ¹⁴ Ntá tsi, ¿nté koo kakan ñá'a san nta'a Xúva ko te vāta kuintí'xe ña ña? ¿Nté koo kuintí'xe ña ña te vāta tekú ña iña ña? ¿Nté koo tekú ña tē ña xoxo ka'an ntódo i tú'un Xuva ko ni ñā? ¹⁵ ¿Nté koo ka'an ntódo ña tú'un Xuva ko tē ña xoxó taxnuu i ña? Tsí kaka'an tú'un Xuva kō: “Ñá te nté kaa vá'a o tē xee ñá vexní'i tú'ūn va'á san”, ka'an.

¹⁶ Ntá tsi ña te un ntíí ntīí ña'a san ntaíni ña tú'ūn va'á san. Tsí kaka'an Ísaia kídaā: “Xuvā, ¿xoo ntu e kuintí'xe i tú'ūn va'á san dá kakā'an ntí?”, ka'an ña. ¹⁷ Dukuān né, da mií é kantio é kā'an ñá nī ko tú'un Xuva ko vāta koo é tēku ko iña Cristú ne, dá kuintí'xe ko ñā.

¹⁸ Ntá tsi xu'ú ne, katsixe'e ú te dā xé ña ni tekú ntu ña. Nā ntāa, tsi téku ña, ¿nté kui ña'a? Tsí kaka'an tú'un Xuva kō:

Da kaniñ ñūxiví san dītó tatsin ña.

Tū'un e ntáka'an ñá ne, íte xaa da kaniñ ñūxiví a, ka'an. ¹⁹ Katsixe'e xtukū ú nto te ña ni ñé'e dīkī ntú ña Israeé san tú'ūn san. Tsí di'na Muisee xntée na'a ña tsí kuān ó kaka'an Xúva kō:

Vií u é kūne'u iní nto kuenta iña úun ña'a san, ña é ña te uun tsi tatá i vatā ó uun tsi tatá nto.

Vií u é kūdiin nto kuenta iña ñá tuku ñuu,

mí é ña te neé ini,

ka'an Xúva kō. ²⁰ Rkontúví ne, ñá ni ū'ví kue'en tsí Isaia dá kakā'an ñá vatā ó kaka'an Xúva kō:

Ña'a, ña é ña ni nantúku kó ne, nāni'i ñá ko.

Ña'a, ña é ña ni tsixé'e ī kó ne, nañē'e ú ña nté kaa u,

ka'an ña. ²¹ Kaka'an Xúva ko ñña ñá Israeé san di: “Ñii kuē'en tsí ntuvi nakáa ú nta'a ko é nānumé u ñña'a san, ña é ña ni kuintí'xe i ko, ña é ña ncho vii nee ñña é ntio ko”, ka'an ña.

11

Ña Israee, ña é nakaxnúu Xuva ko

¹ Katsixe'ē ú nto ve: ¿Vá nakuitā ntú Xuva ko ñña'a mii ñā? ¿Ñā'á ni san! tsí miī ú ne, ña Israeé u. Uva ikā kó Abraán ne, ñi vii tātá vi'i kó Benjamiín di.

² Ñá ni nakuīta Xúva ko ñña'a mii ñā, ña é nakaxnúu ña nte dí'na. ¿Ñá ini ntú nto nté o kakā'an tú'un Xuva kō mí katsi'i kuétsi Eliá san ña Israeé san? Tsí kaka'an ña: ³ “Xuvā, ē'ní ña ña ntáka'an kuénta ñña nto ne, nākatsin ña naa ntó di. Da miī sá u ntoó u é kántító ká u ne, ncho ka'ní ña kó di”, ka'an ña. ⁴ Ntá tsi kaka'an Xúva ko ni ñā: “Íó u'xe míl ñatī, ña é xtuvī xío ú kuénta ñña ko. Nté uun ito ña ni kanchíti ña nūú Baá, ñi vii é de vá'a ña tuku ñuú san é vii xuva ñā”, ka'an Xúva kō. ⁵ Kuān ó vevii di. Ntoo ká ñña'a, ña é nakaxnúu Xuva kō é vii ña é vā'á ni ñā.

⁶ Dā xé mii Xuva kō ntío ña é vii ña é vā'á ni ñā ne, ñá te kuénta ñña i é vā'a é idé ñña'a san. Tē nakaxnúu Xuva ko ñña'a san kuénta ñña i é vā'a e ntáde ña ne, ña kúvi ká'an o tsí nakaxnúu ña ña tsí mii ñā ncho vii ña é vā'á ni ñā.

⁷ ¿Nté ntu koo ka'an ó ve? Tsí ña ni naní'i ña Israeé san nuu i e dóo ntánantuku ñā. Da mii ñña'a, ña é nakaxnúu Xuva ko ne, nāni'i ña. Ntá tsi ña nguī sán ne, da díi díi ka dé ka'xi ña nima ña, vata o uve na'a ⁸ kaka'an tú'un Xuva kō: “Xé'e Xuva kō é ntuka'xi dikí ña vata koo é ña tekú ña. Un tsi da nte vevii ne, ña ntaíní ña, nte ña ntátekú ña”, ka'an.

⁹ Davii san ne, kaka'an ñá di:

Na kō'xó mii ñā da ntáde ña dodîni kuénta iña i é un
nti'í é ío iña ña.

Na kō'xó nteē ñá nuu i é kîni kaa
vata koo é na kuē'é Xuva ko ñā é ntō'o ña.

¹⁰ Na kûneé kue'en ntúxnūú ña
vata koo é ña kiní ka ña.

Vata kaa ntuví é kutuví ñá ne,
na nakaka ti'í kuē'en ña,
ka'an ña.

É nakáku ña'a, ña é ña te ña Israee

¹¹ Katsixe'e ú nto ve: Dā xé kō'xó ntēé ña Israeé
san nuu Xuva kó ne, ¿vá nakuitā ntú Xuva ko ñā?
¡Ñā'á ni san! Ntá tsi da xé ña ni ntío ña Israeé san
kuinti'xe ña Cristú ne, ña tuku ñuú san ní'i ñā e
dóo va'á nta'a Xuva kō vata koo é na kûne'u iní ña
Israeé san ni ñā. ¹² Vi'a ve né, te nī'í ñuxiví san e dóo
va'a tsí ña ni ntío ña Israeé san kuinti'xe ña Cristú
ne, te nī'i ña tuku tatá i san é vā'a tsi ntúdutsi ña
Israeé san dí ne, ¡nté kuān nte vá'ā ó te ntiko kōo
un ntíi ntíi ña Israeé san é kuinti'xe ña Xuva kō!

¹³ Kaka'án u ni nto vē, ntō'o é ña tuku ñuú nto,
tsi táxnuu Xuva kō ko é ká'án u ni nto kuénta iña ñá
ne, dōo ka'nu tsiñu ko, kuiní ko. ¹⁴ Kuān ó kaka'án
u vata koo é na kûne'u iní ña ñuú ko, ña Israeé san.
Tsi kídaā né, ti kaa te iō ña é tekū ña dá kakā'án u
ni ñā nté koo nakáku ña. ¹⁵ Tē ntuvá'a ña ñuxiví san
ni Xuva kō tsi éte xio ña ña Israeé san ne, dií dií ka
vá'ā ó te nāki'i xtuku ña ña. Vata tē ntóto ña xi'í san
tē xi'í ña. ¹⁶ Te kuē'é o uun ta'yi ū'xen tañú'u san
nta'a Xúva kō ne, kanii tī'nti i é káduku ntée ña di.
Te xō'o utun san kúvi iña Xuva kó ne, nta'a i sán ne,
da mií é káduku ntée ña di. ¹⁷ Ío tun olívu va'á san é
ká'nté tu'un ña'a san nta'a i ne, dá nātīn ntee tá'an
ña nta'a tun olívu ku'ú san vata koo é dií ka va'á kití
i kii. Kuan ō kúvi ni ō dí, xo'ōn é ña te ña Israeen, tsí
vata tē é'nte tu'un Xuva ko ñā'a ña vata koo é nī'i o

é vā'á dad̄i ni ña Israeé san. ¹⁸ Ñá ku kā'an te dií ka ka'nun é vata kaa nta'a i e é'nte Xuva kō. Tē ncho viín ka'nun ne, naka'an ō tsí kudii nta'a i kúvin. Ñá te kuēnta iña o é xi'i kutu xō'o i, tsí kuenta iña xo'o í san é ntitsin kutun.

¹⁹ Á te kā'an ye: “Ntá tsi é'nte tu'un Xuva ko nta'a mii ī vata koo é nātiñ ntee tá'an ña ko”, koo ka'an. ²⁰ Nuu é ntaā i é kāka'an, ntá tsi é'nte tu'un ñá ña tsí ña ni kuintí'xe ña Cristu. T̄ñ nteen kutun da mii tsí é kākuinti'xe ká o ña. Dukuān ne, ñá ku dē kuení o tē dóo ka'nun, tsí koton tsin kuenta iña mii o. ²¹ Tsí te ña ni ntunta'ví ini Xuva ko nta'a mii ūtun sán ne, nté xo'ōn ña ntunta'ví ini ña o di. ²² Koton tsi dóo va'á Xuva kō ne, ntá tsi dóo diin ñá di. Tsi dóo diin ñá nī ña ntáde é kīni kaa, ntá tsi dóo va'á koo vií ña ni o te viín nee iña é ntio ña. Tē ña'á ne, ka'nté tu'un ñá o di. ²³ Ña Israeé di, te ntiko koō ña é kuinti'xe ña Xuva kō ne, nātiñ ntee tá'an xtuku ña ña. Tsí kuvi vií Xuva ko nātiñ ntee tá'an xtuku ña ña. ²⁴ Tsí xo'ōn né, vata kaa nta'a tun olívu ku'ú san é tē'nte kaan ne, nātiñ ntee tá'an tun olívu va'á san, kuān té ña te d̄ivi tātá o. Ña Israeé san ne, vata ntáa nta'a tun olívu va'á san ntáa ña. Dukuān ne, dií dií ka ña ntii tu'un é nātiñ ntee tá'an xtuku utun é d̄ivi tātá mii ī.

Nakáku ña Israeé san te kúvi

²⁵ Tā'án, ntio ko é na tekū nto tú'ūn é iō xu'ú iña Xuva ko, vata koo é ña ku kadá kuení mii ntō e dóo tu've nto: tsí dava tsi ña Israeé san ne, ntáde do'o ña kuēnta iña Xuva ko. Ntá tsi kuan ō tá'xi Xuva kō é kūvi da nte koo é nakáku tit̄ñ ña'a, ña é ña te ña Israeé san, vatā ó ntio Xuva kō. ²⁶ Tē kúvi un ntí'i sá'á ne, nakáku un ntí' ntí' ña Israeé san. Tsí vatā ó uve na'a kaká'an tú'un Xuva kō: Nté ñūú Siuun ki'xi ña é nakakū ko. Naki'i ña é kīni kaa é nūu nima Jácoo.

27 Kidáā ne, kuntáa tú'ūn é xē'e ú xu'u kó ni ñā tsí nakate u kuétsi ñā, ka'an.

28 Dā xé ña ni ntío ña Israeé san tú'ūn va'á san ne, ntaínchu'vi ñā Xuva kō. Dā xé kuān o dé ña ne, nto'ó ne, ní'i ntō é tekū ntó tú'ūn va'á san. Ntá tsi Xuva kō ne, ntio dukuan ñā ña Israeé san, tsí nakaxnúu ña ñata ñā, ña intóo di'na. 29 Ñá kanatīvi iní Xuva ko xōo ñá'a, ña é kāna ña, nte é kaxé'e ña di. 30 Ntuvi di'na ne, ñá ni kuinti'xe nto Xuva kō. Ntá tsi vevíi ne, ní'i ntō é vā'á nta'a Xuva kō tsi xtúvī mii ñá Israeé san e ntákuinti'xe ña ña. 31 Ña Israeé san ne, ña ntákuinti'xe ña Xuva ko vēvīi vatā o dé nto nte dí'na. Kuan ō xe'é Xuva ko itsī é kuān koo víi ña vata koo é ntuntā'ví ini ña nto ne, kuan koo ntuntā'ví ini ña ña Israeé san di. 32 Tsí Xuva kō xe'é ña é kuédadī un ntīí ntīí ña'a san é ña kuvi ntīi míi ñā é kīni kaa san e ntáde ña un ntī'i ñā, vata koo é tē kúvi ne, nañē'e ñá ña tsí dadī tsi kantuntā'ví ini ña ña un ntīí ntīí ña.

33 ¡Nté kuān nte ka'nu Xúva kō! Tsi dóo ini ña nté koo víi ña. Dóo ini ña nee é vā'a. Ña kúvi kutūni ko nté o kadē kuení ña ne, ntē ña kuvi kí'in diki ko nté koo é kuān ó de ña di. 34 Tsí “¿xoó ntu ini i nté o kadē kuení Xuva kō? ¿xoó ntu nañé'e i ña é kuān koo víi ña? 35 ¿xoó ntu kuvi kué'e i doméni e dóo ka'nu iña Xuva ko vata koo é na ntānáa Xuva ko iña i?” 36 Tsí Xuva kō ne, de kú've ña é un ntī'ī né, dīvi ña kākā'an ña nté koo vii é un ntī'ī é io. Un ntī'ī é ió ne, kuenta iña ña. Na kā'an o tsi dóo va'á kue'en Xúva ko ntīi dañu ntūvi. Kuan koo na kōo.

12

Nakué'e o ntūvi iña ko nta'a Xúva kō

1 Dukuān né, tā'an, da xe dóo ntunta'ví ini Xuva ko kō ne, kaikán u nto vata koo é nakué'e nto kúñu

nto kuēnta iña Xuva ko vata kaa domēni é kántíto kaa iña ña. Xtuvī mii nto é kīni kaa ne, vii nto da mii é ntio ña. Kidáā ne, kunuu ini ntí'xe nto Xuva ko vatā ó ntio ña é vii nto. ² Ñá ku dā vá'a nto é kā'an ñá'a, ña é ña ntákuinti'xe i Xuva kō, nté koo kuntōo nto. Ntá tsi kué'e nto é nadama Xuva kō nté o ntádē kuení nto. Kidáā ne, kutuni ntó nee iña é ntio Xuva kō. Tsi tē íni o nee é ntio ña ne, kutuni ko nee iña é kāduku ntée ña, nee iña e xkúntee iní ña, nee iña é vā'á kue'en.

³ Tsi da xe dōo vá'ā o dé Xuva ko nī kó da tá'xi ñā kó tsiñu sá'á ne, kuvi ka'án u ni ūn ntíí ntíí nto tsi ña ku dé kuení nto te dōo ka'nu ña'a nto. Ntá tsi koto nteé va'a nto nima nto nté kaa ntákuinti'xe nto vatā o tá'xi Xuva kō é vii nto. ⁴ Uun tsi kúñu kō, ntá tsi ío e túku e túku ta'vi ī. É un é un ta'vi ī sán ne, é tūku e túku tsiñu ī. ⁵ Xo'ō e ntákuinti'xe kō né, kuān te titín ña'a o né, vata te uun ña'a tsō da ntákuinti'xe kō Cristu. Kidáā ne, ntaíntee tá'an o ūun ntíí ntíí o é uun tso kuvi o.

⁶ Ntá tsi tá'xi Xuva kō é kūvi vii o, xé un xé un o, e túku e túku nuu i vatā ó é vā'á iña ko, kuíni ña. Vii ó vata o tá'xi ña é kūvi vii o. Tē tá'xi ña é kā'an o tú'un ña ne, ká'an o vatā ó ntákuinti'xe kō. ⁷ Te tā'xi ña é xntii o ta'an kō ne, xntii vā'á o ñā. Tē xoó ña'a ntio Xuva kō é nakuā'a ña ña'a ne, na nakuā'a vá'a ña ña'a san. ⁸ Tē xoó ña'a ni'i ña é naxnūu ña nima tá'an ña ne, na naxnūu ña nima ña. Tē xoó ña'a ni'i ña é kā'nté dava ña é vā'á ña ne, ñá ku kadā víni ñā. Tē xoó ña'a ni'i ña é kadā kú'vē ñá ne, na kōo ntii ña kadā kú'vē ña. Tē xoó ña'a ni'i ña é xntii ñā ña ntátaan núu i ne, na kūnuu díni nima ña é xntii ña ñā.

Nté koo vii ña ntákuinti'xe i san

⁹ Kanñ nima ntó kuinima ntí'xe nto ta'an nto. Ñá ku ntío kuē'en nto nuu i é kīni ntáa, ntá tsi kuntikín

ntó da mii nuū i é vā'a. ¹⁰ Kuinima ntó ta'an nto, ña ntákuinti'xe i, vata tsi te ta'an mii nto ñā. Nñ kue'én ini nto kuiko ñu'u nto tā'an nto.

¹¹ Koo ntii nto kāda tsiñu nto. Ñá ku kudu'xen ntō. Kanñ nima ntó kada tsiñu nto kuenta iña Xuva ko.

¹² Kuntōo dínī nto, tsí ini nto tsí kuntoo nto ni Xuva kō rkontuvi. Na kūtií nto da ntánto'o nto. Ñá ku xtuvī mii nto e ntáka'an ntā'ví nto niñ kuē'en tsí ntuvi.

¹³ Kué'e ntō nee iñá kataan núu ta'an nto, ña ntákuinti'xe i san. Kué'e nto vī'i nto é kuntōo ta'an nto, ña ntaíka itsi san.

¹⁴ Kákan nto nta'a Xuva ko te vii ña é vā'á ni ña'a, kuān te ntáde ña ni ntō é kīni kaa. Kuān koo vii nti'xe nto. Ñá kākan ntó nta'a Xuva ko te kuē'é ña e dóo nto'o ñā'a san.

¹⁵ Kuntōo dínī ntó ni ñā'a da ntántoo dínī ña. Kueku nto ni ñā da ntaéku ña.

¹⁶ Kuntōo vá'a nto ni tā'an nto. Ñá vī ka'nu nto, tsi kuédadiñ tsi vií nto ni ña ntā'vi. Ñá ku dē kuení nto e dóo ini nto é un ntí'í.

¹⁷ Ñá vii nto é kini kaa ni ñā'á, kuān te kuán o de ña ni ntō. Vií nto é vā'á vata koo é ña té nee ka'an ñā'a san é kuētsí nto. ¹⁸ Koó ntii ntō é kuntōo vá'a nto ni ūn ntiiñ nñ ña'a vata kaa é kūtií nto. ¹⁹ Ñá ntānáa nto tē kade ña'a san é kini kaa ni ntō, ta'an e dóo ntio kó, tsi kué'e nto é ntānáa Xuva ko ni ñā. Tsi kaka'an tú'un Xuva kō: “Xu'ú ntānáa u. Xu'u kué'e ú ña é ntō'o ña”, ka'an Xúva kō. Kuān ó kaka'an tú'un ñā. ²⁰ Ntá tsi vií nto vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō: “Te kākakin ña kade xení ni ntō ne, kué'e ntō é kā'xi ña. Tē kaitsi ñá ntute ne, kué'e nto ntute na kō'o ña. Te kuan kōo vií nto ne, un tsi nturkue'e ña é kākuka'an nuu ña tsí kade ña é kini kaa ni ntō”, ka'an. ²¹ Ñá ku dā vá'a nto é kūvi vii é kīni kaa san

ni nto, ntá tsi vií nto é vā'á vata koo é kūvi vií nto nī é kīni kaa san.

13

¹ Un ntíí ntíí ña'a ne, kantio é kāda ntaa ña é kāka'an ñá tsiñu i, tsí ña kúvi kadā kû'vé ña tsiñu i san tē dí ña ni xé'e Xuva kō é kadā kú'vē ña. Ña ntádē kû'vé vevíí ne, Xuva kō xtúvī ñá ña e ntádē kú'vē ña. ² Dukuān ne, xoó ña'a, ña é ña káde ntaa é kāka'an ñá tsiñu i ne, ñá káde ña é ntio Xuva kō é vī o. Xoó ña'a, ña é kuān ó ntáde ne, ní'i ñā é ntō'o ña. ³ Xoó ña'a, ña e ntáde é vā'á ne, ña tūvī nté kui u'vī ñá ña tsiñu i san. Ntá tsi xoó ña'a, ña e ntáde é kīni kaa ne, iō nuu i nté kui ntaú'vī ñá ña. Tē ña ntío o é u'vī o ñá tsiñu i sán ne, viin é vā'a. Te vīin é vā'á ne, ká'an ñā tsi dóo va'an. ⁴ Xuva kō né, xtuvī ñá ña é vií ñá tsiñu sá'a vata koo é kōo é vā'á ni kō. Ntá tsi te kade ō é kīni kaa ne, u'vī ntí'xe ko ñā, tsí ña te da kaká'an ña é ta'xi ña kō é nto'o kō. Tsi ña kade tsiñu iña Xuva kó ne, ta'xi ña ko da nēé ka é nto'o kō é kāka'an Xúva kō, te vīi o é kīni kaa. ⁵ Dukuān ne, kada ntaa o é kāka'an ñá tsiñu i, ñá te da mií tsí é ní'i ko é nto'o ko tē ña kada ntáa ō, ntá tsi da xé kaka'án nima ko tsi vá'ā o é kuān koo vii o. ⁶ Dukuān ó, kantio e ntá'vi o diū'un xoó san, tsí ña tsiñu i sán ne, ntáde tsiñu ña kuenta iña Xuva ko da ntáde ña ko kuēnta.

⁷ Kué'e nto ñā é un ntí'í é kāduku ntée ña. Tē neé diu'un kaikan ñá tsiñu i sán ne, ntá'vi nto. Tē diu'un xóo kaikan ñá ne, kué'e ntō dí. Te kā'nu ña'a ña né, kuiko ñu'u nto ñā.

⁸ Ñá vā'á o te kuita nuu o iña ña'a. Ntá tsi dóo vá'a o te kuīnima kó ña, un ntíí ntíí ña. Xoó ña'a é kākuinima ñá ta'an ña ne, kade ntaa ña é kāka'án lei Xúva kō. ⁹ Tsi kaka'án lei san: “Ñá ku kīdi ní'i nto ñádí'í tuku ña'a; ñá ku kā'ní nto ña'a; ñá ku kī'i dú'u

nto; ñá ku nakuīdo nuu nto iña tuku ñá'a", ka'an. Kada ntaa o sá'a, ni da nēé ka xtuku lei e xtúvi Xuva ko te vīi ó, vatā ó kaka'an sá'ā: "Kuinima ó ta'an o vatā ó kakuinima ó kúñu mii ō", ka'an. ¹⁰ Tsí te kakuīnima kó ta'an kō ne, ñá vīi o é kini kaa ni ñā. Dukuān né, te kakuīnima kó ta'an kō ne, kada ntaa o é kākā'án lei Xúva kō.

¹¹ Kantio é vīi ntó vatā ó kaka'án u, tsi íni nto nté ō ntúvi e ntántoo o ñūxiví a vevii. Na ntūtuni ntó ve, tsí ntuvi dá naki'i kue'en Xúva ko kō ne, díí díí ka ētsin tuví vevii é vāta kaa da kuínti'xe dí'na kō. ¹² Ntuvi é kīni kaa sán ne, dóko sā ntí'i. Dóko sā xee ntúvi dá kī'xi xtuku Cristu. Dukuān né, xtuví mii o e ntáde ō é kīni kaa san. Na kōo tú've kó ntuvi tsikan vatā ó iō tu've sntadún san dá kī'in ñá du'xēn. ¹³ Vii ō é vā'á ve, vatā ó de ñá'a, ña ntáduku ntée Xuva kō. Ñá ku de kī'vi ō; nté kī'in o viko mi dóo ntáde kī'vi ñá'a. Ñá ku kīdi ni'i o ñádī'i, ña é ña te ñádī'i mí kō; ntē ña vīi o da nēé ka nuu i é kini kaa ni ñádī'í, ni ñatīi. Ña náā ó; ntē ña ku kuiñí ko ta'an kō. ¹⁴ Ntá tsi kué'e ntó é nadā'an Tó'o ko Jesūcristu nto. Ñá ku dē kuení ka nto nee iña é ntio nima kīni kaa nto, vata koo é ña vīi ka nto é kīni kaa.

14

Ñá ku ká'an ntée o ta'an kō

¹ Te kī'xi uun ñá'a, ña é vāta kuínti'xe vá'a i ne, kué'e nto na kutuví ña. Ntá tsi ña naa núu nto ni ña kuēnta iña i é kadē kuení ña. ² Iō ñá ne, kuví ka'xí ña da nēé ka nuu i, kuíni ña. Ntá tsi ña é vāta kuínti'xe vá'a i sán ne, ñá vā'á ō é ká'xí ña kúñū, kuíni ña. ³ Ña é kaē'xí ntí'i da nēé ka nuu i ne, ñá ku dē kuení kini ña iña ña ña kaé'xi kúñū san. Ña é ña kaé'xi sán ne, ñá ku ká'an ñá te ña vá'a o de ña é kaē'xí da nēé ka ntí'i. Tsi ñú'u nta'a Xuva ko ñá

di. ⁴ ¿Xoó ña'a ntun, te kuñi o, é kā'an te vá'ā ó ne, o tē ña vá'ā ó de ña kade tsiñu iña tuku ñá'a san? Tsí kuenta iña tó'o mii ña te vā'á o de ña ne, o tē ña vá'ā ó de ña. Vií nti'xe ña é vā'a, tsi kué'e Xuva kō é kuān koo vií ña.

⁵ Iō ñá ne, iō ntúvi e dií ka ka'nu é tūku ntuvi, kuiní ña. Tuku ña'a ne, dadii tsi un ntíí ntíí ntuvi san, kuiní ña. Koo ntaa iní nto nee iña é kākuinti'xe nto é un é un nto. ⁶ Xoó ña'a, ña é kadē kuení i tsi dií ka ka'nu uun ntuvi é tūku ntuvi ne, kuān ó de ña vata koo é kuiko ñu'u ña Xuva kō, kuiní ña. Xoó ña'a, ña é ña káde ka'nu ntuvi tsikán ne, kuān ó de ña vata koo é kuiko ñu'u ña Xuva kō dí, kuiní ña. Xoó ña'a, ña é kae'xí da nēé ka nuu i ne, kuān ó de ña vata koo é kuiko ñu'u ña Xuva kō, kuiní ña ne, kanakué'e ña sintiá'vi nta'a ña. Xoó ña'a, ña é ña kaé'xi é un nti'í ne, kuān ó de ña vata koo é kuiko ñu'u ña Xuva kō, kuiní ña ne, kanakué'e ña sintiá'vi nta'a Xuva kō di.

⁷ Ná tē ntántoo o ñūxiví sa kuenta iña mii ko. Ntē ña kuví o kuēnta iña mii kó di. ⁸ Te kuntoo o ñūxiví sa ne, vii ō vata koo é kūvi ka'an ñá'a san tsi dóo ka'nu Xuva kō. Te kūvi ó ne, kuví o váta koo é kūvi ka'an ñá'a san tsi dóo ka'nu Xuva kō. Tsí kuān te ntántoo ká o, kuān te kuví ō ne, ntáduku ntée o Xuva kō. ⁹ Tsi xi'í Cristú ne, ntōto xtuku ña vata koo é vii ña Tó'ō ña xi'í san ne, nī ña ntantíto sán di.

¹⁰ Xō'ón ne, ¿nté kui kaka'an ntéen ntun ta'an o tsí ña vá'a ō nuu i é kade ta'an o? Xō'ón di ne, ¿nté kui kainchu'vin ntún ta'an o di? Tsí un nti'í o kuntāñi ó nuú Cristu dá kā'an ñá xoo é vā'á i ne, xoo é ña vá'a i di. ¹¹ Tsi tú'un Xuva kō ne, kaka'an: Nuú é ntaā i é kaka'án u, ka'an Xúva kō, tsí nakunchítí un ntíí ntíí ña'a nuú ko. Ká'an ūn nti'í ntíí ña'a san tsí Xuva kō né, dóo ka'nu ña,

ka'an ña. ¹² Kidáā ne, ká'an o ni Xuva ko kui kui uun o nee iña é idé o xé un xé un o.

Ña kú de o é kō'xó ntēé ta'an ko nuū i é kīni kaa san

¹³ Dukuān ne, náa ī é kā'an ntée o ta'an kō ne, koó ntii o é ña vii o nee iña é kō'xó ntēé ta'an kō, o nēe nuu i é natīvi iní ña é kākuinti'xe ña. ¹⁴ Iní u tsí ña tuvi nee iña é da miī e dóo dentu káa, tsí kuan o nañé'e Xúva ko Jēsuú ko. Ntá tsi tē kuiní ña'a san tsí ña vá'a o é vii ñá ne, ñá vā'á o ntí'xe é vii ña. ¹⁵ Ntá tsi te da miī é kā'xín da nēé ka nuu i, kuān te dóo u'vi kakúvi ta'an o kuenta iña í ne, ñá kakuinima ntí'xe o ta'an o. Ná ku kuē'en é kūnaá ta'an o kuenta iña i é ncho ka'xin, tsí xi'í Cristu kuénta iña ñá di. ¹⁶ Ná ku vii ntó nee nuu i vata koo é ña kuví ka'an kīni ñá'a san kuénta iña i é kade nto. ¹⁷ Tsi mí kadē kù've Xuva kō né, ñā té ini nee é ka'xi o ne, o nee é ko'o o. Ntá tsi sá'a ntio Xuva kō é vīi ó ne: Vii o é vā'á, vatā ó kaka'an ña. Kuntōo vá'a o ni ta'an ko, ni Xuva kō di. Kunūu dīnī nima kó di. Un ntíí ntī sá'ā ne, ní'i ko kuénta iña Espiritū Sántū san. ¹⁸ Xoó ña'a é kuān ó kade ña dá kade tsiñu ña iñá Cristú ne, dōo dīnī Xuva ko ni ñā. Ká'an ñā'a sán di tsi dóo vá'ā ó de ña.

¹⁹ Dukuān ne, koó ntii o é kuntōo vá'a o ni ta'an kō. Xntii ta'an o e dií ka kuinti'xe ko Xuva kō. ²⁰ Ná ku natīvín tsiñu Xuva ko kuenta iña i é ncho ka'xin. Nuu é ntaā i tsí ña tuví da nēé ka nuu i é kā'xín é ña vá'a. Ntá tsi te kō'xó ntēé ta'an o kuenta iña i é kaē'xín ne, ñā vā'á o den. ²¹ Tsí dií ka vá'ā o é ña ka'xin kúñū, nté ko'on vinú, ntē ña viin da nēé ka nuu i é na kō'xó ntēé ta'an o. ²² Nee iña é kuinti'xe o kuenta iña i sá'ā ne, iña mí o ni Xuva kō. Dōo dīnī ko te vīi o é īni o tsí ntio Xuva kō é vīi o. Kidáā ne, ña túvī nté kui ka'án nima ko tsi ña vá'a o de o. ²³ Ntá tsi te xōó ña'a e ña iní ña te vā'á o é ká'xi ñá ne, o

tē ña vá'ā o é kā'xi ñá da nēé ka ne, tē kuvi é'xi ña ne, iō kuetsí ña, tsí ña kaé'xi ña vatā ó kakuinti'xe ña. Tsí da nēé ka nuu i é vīn ne, tē ña kuinti'xe o te vā'á ō é vīn ne, kaden kuétsi te vīn.

15

Vii o é ntio ta'an kō, ñá ku vī o nee iña é ntio mii kō

¹ Xo'ō e ntákuinti'xe vá'a kō ne, kantio é xntii o ta'an kō, ña é vata kuinti'xe vá'a i san, vata koo é kūtuni ña nee é vā'a. Ña kú de o kuēnta da míi iña mii ko. ² Vii o é vā'á, e xkúntee iní ta'an kō, é un é un ō, vata koo é vā'á koo ni ñā, vata koo é díí díí ka na kuinti'xe ña di. ³ Tsí Cristú ne, ña ni íde ña nee iña é ntio mii ñā. Tsi kúvi ña vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō: “Dā ka'an kíni ña'a san iña ó ne, dúku ntéé u xu'ú dí”, ka'an. ⁴ Tsí un ntí'í tú'un Xuva kō é ūve na'a nte ntúvi dí'na ne, úvē na'a vata koo é na kútú've kō nté koo kuntoo ō. Tsi tú'un ña ne, kaka'an nté koo kutíj kō é na kuntetu o nī nté koo kunuu ka'nu nima kó di. Dukuān ne, ntantétu ō é nī'i ko é vā'á nta'a Xuva kō. ⁵ Xuva kō, ñá é káta'xi é kútíj kō, é nāku'ún ka'nu nima kó ne, na tā'xi ña é uun tsi kadā kuení nto ni tā'an ntó vatā o nañ'é Jesucristu ko é vī o, ⁶ vata koo é uun tsi tatsin ntó ni ūun tsi díki nto kada ká'nu nto Xuva ko, Uvā Tó'o ko Jesucristu.

É kā'an ntódo ña tú'ūn va'á san iña ña é ña te ña Israeé san

⁷ Dukuān ne, vá'a koo vií nto ni tā'an nto xe un xé un nto vatā o dé Cristu ni ntó vata koo é na kada ka'nu ña Xuva kō. ⁸ Tsí kaka'án u ni ntō tsi kí'xi Cristu váta koo é xntii ñā ña Israeé san é kūtuni ña nee iña é nuu é ntaā í iña Xuva kó nī é ntāda ntaa ña tú'ūn é xe'é Xuva ko xu'u ña ni ñata kō kídaā. ⁹ Kí'xi

ñā ði vata koo é kǎ'an ñā é ñā te ñā Israeé san tsi dóo va'á Xuva kō é ntuntā'ví ini ñā ñā. Kuān ó kakuvi vatā ó uve na'a tú'un Xuva kō mí kǎka'an Dávii: Kada ka'nu ú nto mé'ñū ñā'a, ñā é ñā te ñā Israeé san.

Kata ú iña nto tsi dóo ka'nu nto, ka'an ñā. ¹⁰ Kaka'an xtúku tú'un Xuva kō ði: Kuntōo ðinī ntó, ñā é ñā te ñā Israeé, ni ñā'a, ñā ntáduku ntée Xuva kō,

ka'an. ¹¹ Kaka'an xtúku ði: Un ntíí ntíí ñā'a, ñā da nēé ka tatá i ne, jna kada ka'nu ñā Xuva kō!

ka'an. ¹² Isaiá ði ne, kaka'an ñā:

Kene ntita ditsin tatá vi'i Isaii.

Kii uun ñā'a, ñā é kadā kú've iña ñā ntoo da mí'i ká ñuu.

Ðivi ñā ne, kuntee ini ñā ñuu san ñā, ka'an.

¹³ Tsí Xuva kō, ñā é kata'xi é vā'a é kuntetu ō né, na tā'xi ñā é kuntōo ðini nto; na tā'xi ñā é kuntōo vá'a nto ði, nto'o é intée ini nto ñā. Na tā'xi ñā Espíritū Sántū san é xntii ñā ntō é kanī nima ntó kuntetu nto é vā'á koo vii Xuva ko ni ntō.

¹⁴ Ntō'ó ta'an miī ko, iní u tsí ðivi ntō ne, ini vá'a nto é vii nto é vā'a. Ini vá'a nto nté koo ka'an nto é kūvi kué'e nto ta'an nto itsi. ¹⁵ Ntá tsi iō nuu i é ñā ni u'ví ko é kǎ'án u ni nto dā táxnūu u tú'ūn sa'á iña ntó, vata koo é ñā kunáa inī nto. Kade u sá'á tsí kuan ō tá'xi Xuva ko tsīñu va'á san iñá ko ¹⁶ é vī u vata kaa dutu iña Jesúcristu, é nañē'e ú ñā é ñā te ñā Israeé san tú'ūn va'á iña Xuva ko. Vata tē nakué'e ú ñā nta'a Xuva kō vata kaa doméni e dóo xkúntee iní ñā. Kuvi ki'i ñā ñā, tsi e xtúvi tū've Espíritū Sántū san ñā é kūvi ñā iña Xuva ko.

¹⁷ Vata kaa ú xu'u é kǎkuinti'xe kó Jesucristú ne, e dóo ka'nu kuiní ko é kǎde tsīñu ú iña Xuva ko. ¹⁸ Ñā tē nee iñá kenē iní ko é kǎ'án u ni ntō, miī tsi é nté

ō dé Cristu ní ko é kā'an u nī ña é ña te ña Israeé san vata koo é na kuinti'xe ña Xuva kō. Kuinti'xe ña da téku ña tú'un é kaka'an u ni ña, ni dā íni ña nté ō dé u ¹⁹ dá xe'é u kuenta nuu i e dóo na'nu ne, ni nuū i e dóo va'á san di é xntiī Espíritū Sántū sán ko. Dukuān ne, nté ñuū Jerusaleen ún tsi nte ñuū Liricú ne, kaka'an ntódo ú kan̄ tú'un va'á san iñá Cristu. ²⁰ Tsi xió ntiī u é kā'an ntódo u tú'un va'á san da mí'í ka mí vāta kutúni ñá'a san xoo é Cristu i. Kidáā ne, ña kúvi kā'an ñá'a san te nāki'i nuu ú tsiñu tuku ña'a. ²¹ Ncho vií u vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō:

Ña é vāta xoxo ka'an í ni ñā ne, kutuni ñá ve.

Ña é vāta teku í kuenta iña ñá ne, kiní ña ve, ka'an.

Ncho k'ín Pablu ñuū Roma

²² Dukuān ne, ña ni kúvi k'ín u kikoto ní'ni ú nto, kuān té ki'in itō ntío ko é k'ín u. ²³ Ntá tsi vevii ne, é nt'i tsiñu kó i'a. Dukuān ne, ñá te dā vévii dóo ncho k'ín u, kíkoto ní'ni ú nto ne, ²⁴ te Xuva kō ntio ña ne, kuítā nti'xin ú te kué'én u ñuū Spaña vata koo é kuvi kuntōo díní kúdii nto nī kó ne, dá kuvi xntiī kūdii ntó ko é k'ín ka u. ²⁵ Ntá tsi di'na iō tsiñu k'ín u ñuū Jerusaleen vata koo é xntiī kūdii u ta'an ko, ña ntoo ikān. ²⁶ Tsi ña ntoo ñuū Macedonia ni ñuū Acayá ne, dē kuení mii ñā é na nataka ñá diu'un iña ña dóo ntā'ví san, ña ntáduku ntée Xuva kō, ña ntoo ñuū Jerusaleen. ²⁷ Dōo diní ña tsi kuvi xntiī kūdii ña ta'an ña, ñá ntā'ví san. Ntá tsi iō uun nuu i é itá nuu ña é ña te ña Israeé san iña ñá Israeé san. Tsi ña ntákuinti'xe i, ña Israeé san ne, taxnúu ña ña'a vata koo é kūtuni ña é ña te ña Israeé san iña Xuva kó di. Dukuān né, te nī'i ña'a, ña é ña te ña Israeé san, iña Xuva kó kuenta iña ñá Israeé san ne, kantio é kué'é ña é kūnaá ntēé ña Israeé san ñuxiví sa di.

²⁸ Dukuān ne, te kúvi dé ntaá u tsiñu sá'a, tē xe'e ú ña diu'ún san ne, kuítā nti'xin ú mí ntoo nto te kuē'én u ñuú Spaña. ²⁹ Iní u tsí te xēé u mí ntoo nto ne, xee ní'í ú nuu i e dóo va'a é nāxnuu viko Cristú ko.

³⁰ Kuenta iña Xuva ko Jesúcristu, ni kuénta iña i é káta'xi Espíritū Sántū san é kuñima kó ta'an kō ne, kaikan ú nta'a nto, tā'án, te xntii ntō ko é kanñ nima ntó ka'an ntá'ví nto ni Xuva ko kuénta iñá ko. ³¹ Kákan nto nta'a Xuva kō é na nada'an ñā ko dá ncho vií ña'a san ní ko é kīni kaa, ña é ña ntákuinti'xe i san, ña ntántoo ñuú Judea. Kákan ntō di é na nāku'un dīnī nima tá'an kō, ña ntoo ñuú Jerusaleen, tē xee ní'í u é kuē'é u ña, ³² vata koo é, te Xuva kō ntio ña ne, nakunuu dīnī nimá ko tē xēé u mí ntoo nto, dá kūtuví da'na kudií u ni ntō. ³³ Xuva kō, ña katá'xi é kuntōo vá'a ō ne, kunūu mé'ñu kunuu dava ña nto. Kuan koo na kōo.

16

Kataxnūu Pablú ntiusi

¹ Ntio ko é kīni nto tsi dóo va'á ña'a ta'an ko ñadī'i, ñá nani Febe, ñá kaxntii ini ukun ñuú Cencrea. ² Vá'a koo vií nto ni ña te xēe ña. Kuiko ñu'u nto ña vata tsi te Xuva kō. Xntii nto ñā nee iña é kátaan núu ña, tsi dóo ini xntii ña ta'an ko, ni xū'ú di.

³ Nakué'e nto ntiusi ñá nani Áquila ni ñadí'ī ñá Prisila, ña ntáde tsiñu dadīi nī ko iña Jesúcristu, ⁴ ña é dií sa ni kunaá ntuvi iña i é nada'an ñá ko. Ñá te da mīi tsu é kánakué'e ú sintiá'vi nta'a ña, tsí un ntíi ntíi ña ini ukún ña é ña te ña Israeé san ne, kuan ō ka'an ñá di. ⁵ Nakué'e nto ntiusi un ntíi ntíi ña ntákuinti'xe i, ña ntánataká nuu nú vi'i ña kán di. Nākué'e nto ntiusi Epenetu, ña e dóo ntio ko. Di'na ña kuínti'xe ña Cristu é un ntíi ntíi ña ñuú

Asia. ⁶ Nakué'e nto ntiusi ñá nani Māria, ña e dóo dé tsiñu ina nto. ⁷ Nakué'e nto ntiusi Andrónicu ni Júnia, ña ñuú ko. Dad̃i tsi ñú'u kutū ú ni ñā. Iní pustrú san e dóo va'á ña'a ña. Di'na ña kuínti'xe ña Cristu é xū'u.

⁸ Nakué'e nto ntiusi Amplíatu, ña e dóo ntio kó kuenta iña Xuva ko. ⁹ Nakué'e nto ntiusi tá'an ko Úrbano, ña é dad̃i ntáde tsiñu o ni i kuenta iñá Cristú, ni Ēstaqui, ña e dóo ntio kó di. ¹⁰ Nakué'e nto ntiusi Apéle di, ña e dóo vá'ā o dé nuú Cristu. Nakué'e nto ntiusi ñávi'i Aristobulú di. ¹¹ Nakué'e nto ntiusi ñá ñuú ko, ñá nani Herōdiuun, ni un nt̃í nt̃í ñavi'í Narcisu, ña ntákuinti'xe i Xuva kō. ¹² Nakué'e nto ntiusi Trífena ni Trífosa, ña ntáxio ntii ntáde tsiñu iña Xuva ko. Nakué'e nto ntiusi tá'an ko Prēsida, ña e dóo ntio ko. Un vá'a ō vá'a tsi kade tsiñu ña iña Xuva ko. ¹³ Nakué'e nto ntiusi Rúfu, ña é nakaxnúu Xuva kō, ni di'í ña é vata te di'i mii kó ña di. ¹⁴ Nakué'e nto ntiusi Asíncritu, ni Flégonti, ni Hérme ni Pátroba, ni Hérma, ni un nt̃í nt̃í ta'an kō, ña ntáduku ntée Xuva kō dí, ña ntoo ni'i ñā. ¹⁵ Nakué'e nto ntiusi Filólogo, ní Julia, ni Néreú, ni tā'an ña Olimpa, ni un nt̃í nt̃í ta'an kō, ña ntáduku ntée Xuva kō di.

¹⁶ Kanĩ nima ntó nakué'e nto ntiusi tá'an ntō é un é un ntō, tsi ntáduku ntée nto Xuva kō. Ña ntánataká nuu ini un nt̃í nt̃í úkūn mi ntánuu iní ña Cristú ne, taxnúu ña ntiusi ntó di.

¹⁷ Ká'an ú ni nto, tā'an, é na kōto nto xoo é káde i é nāa núu nto ni tā'an nto, xoo é kanat̃ví nuu i e ntákuinti'xe nto, tsí e túku nuu i e ntánakuā'a ña nto naa i é nakuā'a ú nto. Ñá ku k̃ini nuu nto iña ña, ¹⁸ tsí ña túvi neé tsiñu ntáde ña iña Tó'o ko Jesūcristu, tsí da mii tsí é ntio mii ñā e ntáde ña. Ntaéni nta'ví ña ña'a, ña é ña tú've i san, da dóo vá'ā ó ntáka'an

ña, tsi dóo ini ña nté koo ka'an ña. ¹⁹ Iní un ntíí ntíí ña'a tsi ntántikín nto tú'ün va'á san. Dōó diní ko te kuān ó de nto. Ntá tsi ntio ko é na kūtú've vá'a nto nté koo vií nto é vā'a. Nā te ntio ko é na kūtú've nto é vií nto é kīni kaa. ²⁰ Vi'a vé ne, Xuva kō, ña kata'xi é kuntōo vá'a o ni ta'an kō ne, ñá kukuíi ka ña é tā'xi ña é kūvi vií nto nī Tó'ō e ña vá'ā san. Na nāxnūu viko Tó'ō ko Jesūcristu nto.

²¹ Timoteu, ña é kade tsiñu nī kó, nī ñavi'i kó Luciu ni Jásuun ni Sosípaté di ne, taxnūu ña ntiusi ntó di.

²² Xu'u é Terciú u, kaxntée nā'á u tú'ün sa'á iñá Pablú ne, taxnūu ú ntiusi ntó kuenta iña Xuva kó di.

²³ Taxnūu Gayú ntiusi nto, tsí ñavi ñā tá'xi ña vi'i ña é kutūvi u ne, tā'xi ña é kuntōo un ntíí ntíí ña ntáduku ntée xúkūn sán di. Erastu, ñá kade tsiñu dikí i ñuú sa'á ne, ni ta'an kō Cuartú ne, taxnūu ña ntiusi ntó di. ²⁴ Na nāxnūu viko Tó'ō ko Jesūcristu ntó, un ntíí ntíí nto. Kuan koo na kōo.

Nchu'un e ntíi nte ata í

²⁵ ¡Na kata ō nchu'ún Xuva kō! tsí ñavi ña kūvi ta'xi ña é na kuínti'xe vá'a nto vatā ó kaka'án u ni nto dá nañé'e ú nto tú'ün va'á iña Jesúcristu. Tsí nañé'e Xúva ko ko nuū i é tūvi xu'u un tsi nte dí'na dá iñi ntu'u ñúxivi san. ²⁶ Ntá tsi vevii ne, xé'e ñā é kūtuni un ntíí ntíí ña'a nee iña é ncho ka'an tú'ün e xntée na'a ña ntáka'án naa Xuva ko kídaā. Tsí Xuva kō, ña é kántito ntii dañu ntūvi ne, ntio ña é kūtuni un ntíí ntíí ña'a san vata koo é na kuínti'xe ña ne, kada ntaa ña é kaka'an ña.

²⁷ Xuva kō, ña é kuvi ūun tsi, ña e dóo ki'in iní í ne, ñavi ñā é na kūnuu iní ko ña ntii dañu ntūvi kuenta iña Jesúcristu. Kuan tsi koo na kōo.

**Tū'ún xuva kō vatā ó ntáka'an ña ñuú
Coatzospan**

**New Testament in Mixtec, Coatzospan
(MX:miz:Mixtec, Coatzospan)**

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Coatzospan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Coatzospan

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

8f775598-56d9-56fd-966e-15e054d2f275